

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

09.00 - 10.10, mevrouw Van Horck

11.00 - 11.55, mevrouw Roetering

Aanwezig: Hoorcommissie:
F. Aerts, T. Drissen, T. Heerschop, J. Heuvelings (voorzitter),
P. Janssen, W. Schenk

Ondervraagden:
W. van Horck
F. Roetering

Afwezig:

Verslag: F. van Vlodrop (Notuleerservice Nederland)

Publiek: 5

Tijd: 09.00 - 10.10 uur, mevrouw Van Horck
11.00 - 11.50 uur, mevrouw Roetering

Volgende vergadering:

De voorzitter opent om 09.00 uur de zitting. Hij heet mevrouw Van Horck welkom en stelt de leden van de commissie voor.

De voorzitter: Mevrouw Van Horck, we hebben al eerder een dergelijk onderzoek gedaan. Dat was naar aanleiding van het SKVNL-dossier, Stichting Kunstzinnige Vorming Noord-Limburg. Dat was in 2004. Toen betrof het geen openbare verhoren. Het is nu de eerste keer dat we dat in de gemeente Venlo doen. Dat is een bijzonder moment. Dat doen we niet zomaar. Dit zware instrument zetten we in, omdat we het grote belang van deze zaak inzien. Naast u zullen ook nog vijf anderen geïnterviewd worden. De zaak heeft een grote politieke en maatschappelijke impact, zo denken wij. Het is van groot belang dat we transparant en maatschappelijk verantwoord aan waarheidsvinding doen.

Zoals eerder gezegd wensen we geen afrekening te plegen, maar zijn we op zoek naar een leereffect. We moeten er lessen uit kunnen trekken voor de toekomst. Met name op het gebied van financiële en inhoudelijke verhoudingen tussen de gemeente Venlo en grote derde partijen en dan met name op het gebied van hun wederzijdse afhankelijkheid.

De sessie zal ongeveer een à anderhalf uur duren. Het zal vooral gaan over afspraken, verantwoordelijkheden en signalen over financiële problemen bij de stichting Wel.kom. Het verhoor met u zal worden afgenomen door de heren Schenk en Janssen. In aanvulling op onze verordening wordt er een woordelijk verslag gemaakt van het verhoor. Daarnaast kunt u integraal het audioverslag beluisteren op venlo.notubiz.nl. Aan het einde van het verhoor krijgt u nog de gelegenheid om aanvullende opmerkingen te maken of om opheldering te vragen over onduidelijkheden.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Wij stellen het op prijs als u kort en bondig antwoord geeft op de vragen. U bent ambtenaar van de gemeente Venlo. Daarom staat u onder ede. We willen graag van u weten of u de belofte wil afleggen of de eed. De eed. Mag ik u dan vragen om te gaan staan?

"Ik beloof dat ik de hele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen." Wat is daarop uw antwoord?

Mevrouw Van Horck: Dat beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. Je kunt weer plaatsnemen. Ik geef het woord aan de heer Schenk.

De heer Schenk: Mevrouw Van Horck, we hebben onze vragen verdeeld in een aantal blokjes. Voor elk blokje zullen we even een korte inleiding geven. We gaan u vragen stellen in het kader van de afspraken die in de loop van de tijd gemaakt zijn tussen de gemeente Venlo en Wel.kom. Als eerste zal ik u enkele vragen stellen over de verschillende geldstromen. Daarbij zullen we in elk geval spreken over subsidieverlening, re-integratie en gesubsidieerde arbeid.

We weten dat er tussen de gemeente Venlo en Wel.kom verschillende relaties bestonden. Ik noemde al de relaties op het gebied van subsidie, re-integratie en gesubsidieerde arbeid. De eerste vraag is dan ook: waarom koos de gemeente Wel.kom als partner voor deze uiteenlopende activiteiten?

Mevrouw Van Horck: Daar is een heel lange historie aan voorafgegaan. De stichting Wel.kom had een voorloper in Venlo, dat was de Welzijnstichting Venlo. Die stichting is onder regie van de gemeente Venlo ergens in de jaren tachtig opgericht als samenvoeging van een aantal stichtingen en organisaties die zich bezighielden op het gebied van welzijn. Al die voorlopers voerden al allerlei activiteiten uit die geëvolueerd zijn tot wat er nu gedaan wordt. Wellicht is dat in die tijd een heel bewuste keuze geweest.

Het is een bewuste keuze geweest om de Welzijnstichting Venlo in het leven te roepen. In de loop van de tijd is een aantal taken toegevoegd en een aantal taken is de loop van de tijd, als gevolg van rijksbeleid of gemeentelijk beleid, geprivatiseerd. Het is dus een beweging geweest die uitmond in de huidige stichting met haar huidige takenpakket. Dus voor een deel heeft de gemeente bewust taken bij de stichting neergelegd en voor een deel zijn taken gegroeid vanuit die welzijnstichting.

De heer Schenk: Op het gebied van re-integratie ging er een aantal aanbestedingstrajecten aan vooraf. Dat is ooit eens voor de eerste keer gebeurd. Wel.kom heeft daarop ingeschreven. Hebben toen geen afwegingen plaatsgevonden waardoor de inschrijving van Wel.kom al dan niet bewust is toegelaten tot de aanbesteding?

Mevrouw Van Horck: De stichting Wel.kom kende al van oudsher een aantal activiteiten op het gebied van activering en re-integratie via het centrum De Hoepel. Op enig moment veranderde de wet- en regelgeving, waardoor de gemeente die activiteiten niet meer in een subsidierelatie kon gieten, maar moest inkopen. Dus ging de gemeente aanbesteden. Het lag toen voor de hand dat de stichting, gezien haar activiteiten, zou reageren op de aanbestedingen. Maar de keuze lag natuurlijk bij de stichting Wel.kom.

De heer Schenk: Dus ik begrijp dat die re-integratieactiviteiten al eerder plaatsvonden en toen in het subsidiepakket zaten. Door de veranderde wetgeving moest het worden aanbesteed en was Wel.kom als vanzelfsprekend een van de kandidaten.

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Mevrouw Van Horck: Dat klopt.

De heer Schenk: Goed, dan ga ik naar het volgende blokje. Dat gaat over de afstemming tussen de gemeente en Wel.kom. Uit eerdere gesprekken maken we op dat overleg tussen de gemeente en Wel.kom plaatsvond op drie niveaus. Allereerst was er informeel overleg tussen de wethouders. Voor 2006 was dat wethouder Janssen en daarna wethouder Lamers. Het tweede overlegniveau was een periodiek formeel overleg tussen de directie, de controller van Wel.kom en het hoofd van de afdeling Welzijn. Daarnaast was er operationeel overleg tussen beleidsmedewerkers van beide partijen. Is dat een juist en volledig beeld?

Mevrouw Van Horck: U moet zich realiseren dat ik pas vanaf 1 januari 2009 in deze functie actief bent. Ik werkte daarvoor op een andere afdeling en voerde andere werkzaamheden uit. Wat ik weet uit die periode, heb ik alleen maar van horen zeggen. Ook heb ik later het een en ander teruggezien in de verslagen. Maar volgens mij is die indeling wel juist en hebben die overleggen ook plaatsgevonden.

De heer Schenk: Juist. Misschien kunt u even kort toelichten hoe uw relatie met Wel.kom was, voordat u uw huidige functie bekleedde en wat er daarna is gebeurd.

Mevrouw Van Horck: Voordat ik deze huidige functie bekleedde, was ik werkzaam op de afdeling Economische Zaken en Cultuur in het cluster Arbeidsmarktbeleid. In het begin van dit decennium heb ik toen te maken gehad met Wel.kom in verband met gesubsidieerde arbeid en werkgelegenheidsprojecten, die toen nog uitgevoerd werden in de sfeer van subsidies. Maar toen het werk aanbesteed werd, werd mijn betrokkenheid minder, omdat ik toen ander werk ben gaan doen.

De heer Schenk: U bent nog steeds accountmanager. Kunt u uw rol beschrijven vanuit uw huidige functie bij die verschillende overlegvormen?

Mevrouw Van Horck: Vanaf januari 2009 ben ik bij het merendeel van de overleggen op bestuurlijk niveau geweest. Ik ben bij vrijwel alle overleggen tussen de directie van Wel.kom en de directie van de gemeente geweest. Maar dat waren er niet zo veel. Want dat ging al snel over naar het bestuurlijk niveau, omdat er problemen ontstonden. Ik ben bij de ambtelijke werkgroep betrokken geweest, die geopereerd heeft rondom de probleemsituatie. Dus ik denk dat ik het overgrote deel van de overleggen heb bijgewoond.

De heer Schenk: Oké. U was dus ook betrokken bij het overleg op bestuurlijk niveau?

Mevrouw Van Horck: Dat klopt.

De heer Schenk: Kunt u vanuit uw rol en positie aangeven wat de betrokkenheid van de raad, college en ambtelijke organisatie inhield en of in uw ogen die betrokkenheid voldoende was?

Mevrouw Van Horck: Ik ben vanaf januari 2009 betrokken geweest bij het dossier. Aan het eind van die maand januari werd de directie door de raad van toezicht op non-actief gesteld. Toen ik begon in mijn nieuwe functie was de ambtelijke betrokkenheid groot en was ook de portefeuillehouder er nauw bij betrokken. Toen waren er al regelmatig overleggen, ook met de portefeuillehouder. Dus die betrokkenheid was groot. In januari is de raad toen in een besloten zitting geïnformeerd over een financieel probleem bij Wel.kom en werd gemeld dat er vervroegd zou worden bevoorschot. Daarna volgden de gebeurtenissen elkaar snel op. Toen kwamen ook vragen uit de raad. Het beeld uit de periode daarvoor heb ik me

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

vooral gevormd uit de aanwezige stukken en uit de overdracht van het dossier. Mijn beeld uit die periode is dat de betrokkenheid van de raad in die periode minder is geweest. In augustus 2008 is er een raadsinformatiebrief verschenen. Daarin werd heel uitvoerig ingegaan op de resultaten van het onderzoek van bureau Berenschot. Dat was nogal een lijvige raadsinformatiebrief. Het heeft mij verbaasd dat die brief niet in de raad of in de commissie geagendeerd en besproken is.

De heer Schenk: Kunt u toelichten waarom u dat verbaasd heeft?

Mevrouw Van Horck: Nou, als er een lijvig stuk op tafel ligt, waarin de resultaten van een onderzoek aangeven dat de financiële situatie van deze organisatie precair is en waarin is aangegeven dat er redenen zijn om de verhouding tussen de gemeente en de stichting opnieuw te definiëren en vast te leggen, dan kan ik me voorstellen dat het op zijn minst onderwerp van gesprek is in de commissie, in de raad of voor de betreffende wethouder.

De heer Schenk: We kijken nu terug. Dat is achteraf. Maar wat is, denkt u, de reden dat de raad niet dieper en verder is geïnformeerd over dat onderzoek?

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat de raad uitvoerig is geïnformeerd. Ik denk dat het college het idee had: we hebben hier een uitgebreid stuk neergelegd en daarmee hebben wij onze taak vervuld.

De heer Janssen: Mevrouw Van Horck, u sprak zojuist over het interne overleg met de portefeuillehouder, de heer Lamers. Waar werd in januari, februari van het vorige jaar over gesproken?

Mevrouw Van Horck: In januari is er nog een overleg geweest met de voormalige directie. Dat ging voor een deel over de inhoud van het werk en over de kritiek vanuit de gemeente op het werk van de stichting Wel.kom. Ook werd gesproken over de financiële situatie. Er was een plan van aanpak gevraagd bij de vervroegde bevoorschotting in december 2008. In het overleg werd daar opnieuw naar gevraagd.

De heer Schenk: Ik ga weer even terug naar het blokje overlegvormen en dan wat meer in algemene zin. Kunt u iets meer vertellen over hoe de deelaccounthouders belangrijke ontwikkelingen terugkoppelden naar het college?

Mevrouw Van Horck: Dat heeft zich voornamelijk afgespeeld vooraf aan mijn deelname. Ik heb daarvan teruggezien dat de deelaccounthouders overleg hadden met zowel de collega's bij de stichting Wel.kom als met de accounthouder. De bevindingen zijn, voor zover ik dat weet, teruggekoppeld naar het stafoverleg met daarbij de betreffende portefeuillehouder. Soms zijn de bevindingen verwerkt in voorstellen aan B en W.

De heer Schenk: In dat kader, hoe beoordeelt u de kwaliteit van de interne afstemming tussen de verschillende betrokkenen in de organisatie ten aanzien van het werk en de afspraken met de stichting Wel.kom?

Mevrouw Van Horck: Wat betreft de periode tot en met 2008 denk ik dat de interne afstemming tussen mensen van de interne afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, die betrokken waren bij het dossier, goed was. Zij hadden regelmatig met elkaar overleg. Wat er in feite niet gebeurde, was de afstemming tussen de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en de toenmalige afdeling die zich bezighield met re-integratietrajecten. Tussen hen heeft nauwelijks afstemming plaatsgevonden. Ik kan dat niet zo goed

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

beoordelen. Ik weet gewoon niet hoe de afstemming rondom Cultuur was, omdat de stichting Wel.kom in die tijd ook het poppodium Perron 55 had.

De heer Schenk: Oké, u zegt net dat de afstemming tussen de afdelingen over re-integratie ging en het afstemming met de afdeling Maatschappelijk Werk niet goed ging. Werd dat in die tijd ook al zo ervaren of ziet u dat nu pas achteraf?

Mevrouw Van Horck: Nou, ik zou het niet als niet goed willen betitelen. Ik denk niet dat iemand er destijds het belang van inzag. Misschien wel binnen de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling. Maar de relatie die de afdeling Economische Zaken had met de stichting Wel.kom was een aanbestedingsrelatie. Daarmee was het een van de vele partijen die re-integratietrajecten uitvoerden. Ik geloof niet dat ze niet met elkaar wilden samenwerken. Het gebeurde gewoon niet.

De heer Schenk: Oké. Daarnaast was er natuurlijk ook sprake van nogal wat personele wisselingen. Kunt u aangeven wat de invloed was van die personele wisselingen op de kwaliteit van de interne afstemming? Misschien kunt u daarbij ook onderscheid maken tussen de personele wisselingen op bestuurlijk niveau en op ambtelijk niveau.

Mevrouw Van Horck: Die wisselingen op ambtelijk niveau hebben zich voor een groot gedeelte aan mijn waarnemingen onttrokken. De heer Waterborg noemde gisteren een aantal van zeven accountantmanagers dat betrokken zou zijn geweest bij de stichting Wel.kom. Ik weet niet welke periode hij daarbij in gedachten had, maar ergens vanaf 2003 is mevrouw Joosten accountantmanager geweest, daarna de heer Van Doorn, daarna nog een keer mevrouw Joosten en daarna ik. Ik kom dus niet tot een aantal van zeven. Maar goed, als hij verder terugkijkt, zijn het er natuurlijk meer. Maar binnen die afdeling heb ik niet helemaal het beeld wie waar mee bezig is geweest en op welk moment. Dus daar kan ik u geen antwoord op geven. Dan het bestuurlijke niveau. Ja goed, we leven in een democratie. Dat betekent dat we eens in de vier jaar andere bestuurders kunnen hebben. Bij mijn weten is de heer Janssen lange tijd portefeuillehouder Welzijn geweest. Daarna is de heer Lamers dat vier jaar geweest en op dit moment is dat de heer Testroote. Dat is het gevolg van dit democratisch bestel.

De heer Schenk: Dat klopt, maar het gaat ons erom of die bestuurlijke wisselingen wel of geen nadelige invloed hebben gehad op de continuïteit van overleg en afstemming die nodig is.

Mevrouw Van Horck: Daar kan ik u geen antwoord op geven.

De heer Schenk: Oké, wat zou u met de kennis van nu willen verbeteren aan die overlegstructuren?

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat het van belang is, we zijn daar ook al mee bezig, dat mensen die financiële relaties onderhouden met een organisatie, dus mensen die binnen die financiële relatie een rol spelen op ambtelijk niveau, ambtelijk van elkaar moeten weten wat ze doen en wat er gebeurt. Dat zou al een grote verbetering zijn. In het rapport Berenschot is een aantal aanbevelingen gedaan. Ik denk dat het zeer belangrijk is dat de gemeente die rol goed oppakt. Daarbij moet de gemeente vooral zorgen dat mensen niet op elkaars stoel gaan zitten. Maar de mensen moeten wel van elkaar weten waar ze mee bezig zijn. Ik ga ervan uit dat het nodig is om te weten hoe de stichting Wel.kom, maar ook anderen, financiële opereren. Inhoudelijk natuurlijk, maar ook financieel.

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Schenk: Dat beschouw ik als de horizontale afstemming. Kunt u ook iets zeggen over de verticale afstemming? Daarmee bedoel ik de lijn: politiek, bestuur, ambtelijke organisatie. Zijn daar ook verbeteringen aan te brengen in de afstemming en coördinatie?

Mevrouw Van Horck: Naar mijn mening is de afstemming tussen de ambtelijke organisatie en het college goed. Er zijn kortere lijnen en er is wekelijks een mogelijkheid om dingen bespreekbaar te maken bij de betreffende portefeuillehouder. In feite is er ook wekelijks de mogelijkheid om zaken voor te leggen aan het college van B en W. Naar mijn idee is die afstemming goed.

Met de kennis van nu denk ik dat het zinvol zou zijn om de afstemming tussen het college en de gemeenteraad opnieuw te bezien. Ik denk dat de betrokkenheid van de gemeenteraad groter zou kunnen zijn, dat de gemeenteraad zijn controlerende rol beter zou kunnen uitvoeren. Ik denk dat daar wellicht ook actiever in opgetreden zou kunnen worden door ambtenaren en het college.

De heer Schenk: Dank u wel. We gaan nu naar het volgende blokje, de re-integratietrajecten. In de periode 2004 tot met 2008 hebben diverse aanbestedingsronden plaatsgevonden, waarbij Wel.kom opdrachten zijn gegund. Daar ligt natuurlijk een contract aan ten grondslag met afspraken. Hoe beoordeelt u de kwaliteit van de gemaakte afspraken?

Mevrouw Van Horck: Ik moet zeggen dat ik niet alle ins en outs ken van die contracten. Ik weet wel dat er in de loop van de tijd wijzigingen in zijn gekomen. Een van de zaken die in die contacten een rol heeft gespeeld, was dat de sociale dienst cliënten aan zou moeten leveren. De aantallen mensen die in traject zouden gaan bij Wel.kom bleven echter achter bij de verwachtingen. Dat is natuurlijk een lastige situatie geweest voor Wel.kom. Daar is ook verschillende malen overleg over geweest. Maar dat heeft er uiteindelijk niet toe geleid dat die aantallen substantieel omhoog gingen. Dat had ook te maken met de complexiteit van de cliënten. Hoe dan ook, dat is natuurlijk een lastige situatie voor een partij die aan de andere kant van de streep zit. In die zin was dat een vrij risicovol contract.

De heer Schenk: Nu is het zo dat de heer Waterborg gisteren in het openbaar verhoor verklaard heeft dat er ambtelijke onvrede bestond over het feit dat die re-integratietrajecten aan Wel.kom gegund werden. Bent u bekend met die ambtelijke onvrede?

Mevrouw Van Horck: Dat signaal herken ik niet. Ik heb hem dat gisteren horen zeggen, maar ik wist niet dat er wrevel over was. Ik herkende het dus niet. Maar ik zat natuurlijk ook verder van die uitvoering af. Ik kan het dus niet bevestigen of ontkennen.

De heer Schenk: Dus u kunt het niet plaatsen.

Mevrouw Van Horck: Ik kan het niet plaatsen. Misschien mag ik daar iets aan toevoegen? Ik weet dat men niet altijd tevreden is geweest over de kwaliteit van de dienstverlening. Ik weet dat er een traject heeft gelopen om tot productverbetering te komen. Dat was een samenwerkingsproject tussen de afdeling EZ, Sociale Zaken en het project Doe Mee. Dus er is door de gemeente in geïnvesteerd om tot kwaliteitsverbetering te komen. Volgens mij heeft dat ook effecten gehad.

De heer Schenk: Kunt u aangeven welke effecten dat waren, om welk soort verbeteringen het ging?

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Mevrouw Van Horck: Dat waren verbeteringen in de activiteiten voor werkzoekenden. Die activiteiten moesten beter aansluiten op hun vraag.

De heer Schenk: Het ging dus om de inhoud

Mevrouw Van Horck: Ja.

De heer Schenk: Hoe beoordeelt u de rol van de gemeente als opdrachtgever? Bij die re-integratietrajecten was er immers sprake van een relatie opdrachtgever-opdrachtnemerschap.

Mevrouw Van Horck: Hoe bedoelt u dat precies?

De heer Schenk: Nou, je kunt je rol op verschillende manieren invullen. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: hier heb je de opdracht en ik ben enkel geïnteresseerd in het effect. Hoe kijkt u daartegen aan?

Mevrouw Van Horck: Ik weet dat het niet zo was van: hier is het contract, hier zijn de cliënten en bekijk het verder maar. Er is zeker veelvuldig overleg geweest, ook over de problematiek van de toeleiding. Er is ook veelvuldig overleg geweest om ervoor te zorgen dat de producten en de mensen goed op elkaar aansloten.

De heer Schenk: Oké, Wel.kom kreeg dus minder projecten aangeboden dan aanvankelijk de bedoeling was, althans verwacht werd. Hoe kijkt u daar achteraf tegen aan? En welke signalen zijn er vanuit Wel.kom gekomen en wat hebt u daarop ondernomen?

Mevrouw Van Horck: Dat beeld heb ik niet helemaal 100% precies. Ik was daar op dat moment niet direct bij betrokken. Ik weet dat er signalen zijn geweest vanuit Wel.kom dat zij erg achterliepen met die trajecten. In hoeverre daarbij ook de grote financiële problemen zijn aangegeven, weet ik niet precies. Maar wat mij in elk geval wel verbaasd heeft, toen ik in 2009 een overzicht zag met de mogelijke redenen van de financiële problemen, waarin duidelijk werd dat er een groot verlies werd geleden op die activiteiten, is dat er binnen de stichting Wel.kom niet op is gestuurd. Dat de stichting de gemeente niet ingelicht heeft over het kleine aantal cliënten in relatie tot wat afgesproken was en waar Wel.kom de capaciteit voor inzet. En dat de stichting niet aangegeven heeft dat het maatregelen moest nemen, bijvoorbeeld dat het project afgebouwd of zelfs stopgezet moest worden. Ik denk dat geen enkele organisatie een gigantische verlieslijdende poot in het leven kan houden.

De heer Schenk: Dan nog een laatste vraag bij dit blok. Ziet u nog leerpunten op het gebied van re-integratie projecten en vooral als er minder opdrachten komen dan verwacht wordt? Dan doel ik op een leerpunt voor de gemeentelijke organisatie.

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat het altijd moeilijk blijft om op voorhand in te schatten welke mensen uit het bestand van bijstandsgerechtigden in welk traject thuishoren. Het leereffect zou moeten zijn: probeer zo goed mogelijk je klanten te kennen en probeer van daaruit zo goed mogelijk in te schatten welke klanten in welk traject thuishoren. Maar dat zal nooit een op een lukken. Maar dat is nu eenmaal een van de basisrisico's van een re-integratiebedrijf. Een behoorlijk aantal van dergelijke bedrijven kan kennelijk dat risico wel dragen. De stichting Wel.kom heeft dat niet gekund.

De heer Schenk: Oké, dank u wel. Ik geef nu het woord terug aan de voorzitter.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schenk. We gaan het verhoor voortzetten met vragen die gesteld zullen worden door de heer Janssen.

De heer Janssen: Mevrouw Van Horck, ik wil u wat vragen stellen over het ontstaan en het signaleren van de financiële problemen bij Wel.kom. Daarbij komen onder andere ook de rapporten van Berenschot aan de orde. We beschouwen die rapporten als een van de signalen. Mijn eerste vraag in dit blokje is de volgende. Welke acties zijn naar aanleiding van de Berenschotrapporten in gang gezet door Wel.kom en de gemeente? En hoe beoordeelt u het resultaat van die acties?

Mevrouw Van Horck: Nogmaals, in 2008 was ik nog niet betrokken bij dit dossier. Er is in het onderzoek met name gekeken naar de rol tussen de gemeente en de stichting Wel.kom. Daaruit is mijn functie voortgevloeid. In het onderzoek is ook de overlegstructuur tegen het licht gehouden. Het rapport Berenschot concludeerde verder dat de bedrijfsvoering van de stichting Wel.kom op orde was. Daarom is daar minder aandacht naar uitgegaan. Ik denk wel dat dat een belangrijke conclusie uit het rapport is geweest. Je kunt je achteraf afvragen of die conclusie wel helemaal terecht was. Die heeft er in ieder geval toe bijgedragen dat er bij de gemeente niet het beeld is ontstaan dat de stichting in zwaar weer is en dat het helemaal fout gaat. Nee, de bedrijfsvoering was op orde. De stichting bevond zich wel in een financieel precaire situatie, maar men ging ervan uit dat men daarnaar wist te handelen. Dat heeft men geconcludeerd uit het rapport.

De heer Janssen: Dus het rapport Berenschot gaf wel aan dat er enige problemen waren bij Wel.kom, maar het gaf niet aan dat er een echt probleem zou gaan ontstaan. Op dat moment niet, volgens u?

Mevrouw Van Horck: Er is in het rapport gezegd dat de situatie precair was. Als er onverwachte knelpunten zouden ontstaan, zouden die snel tot echte grote financiële problemen kunnen leiden. Dat stond wel in het rapport. Maar tegelijkertijd stond er ook in dat de stichting de zaak in de greep heeft, dat de bedrijfsvoering op orde is. Daarom was er toen geen aanleiding om te verwachten dat de gebeurtenissen zo snel zouden gaan, zoals nu bekend is.

De heer Janssen: U geeft duidelijk aan dat de situatie precair was. Mag je concluderen uit uw antwoord dat dat voor niemand, de gemeente of wie dan ook, aanleiding was om erop te reageren op de een of andere manier? Of is dat juist wel gedaan? Ik vraag het u maar.

Mevrouw Van Horck: Er is natuurlijk wel overleg gevoerd over het rapport en over wie welke rol zal oppakken. Maar dat is geen aanleiding geweest om echt diepgaand door te graven in de financiële situatie van de stichting. Althans, voor zover ik dat in stukken en dergelijke heb kunnen teruglezen.

De heer Janssen: Dank u wel. Ik ga verder. Uit de jaarrekening van 2007 blijkt dat de financiële positie van Wel.kom precair is. U hebt dat ook al uitgesproken. De stichting beschikt dan nog wel over een positief eigen vermogen. In 2008 verergert de financiële positie van Wel.kom. Dat leidt eind 2008 tot acute liquiditeitsproblemen. Dat is bekend. In mei 2009 blijkt dat Wel.kom over 2008 ook een fors verlies geleden heeft. Mijn vraag daarbij is de volgende. Wat is uw verklaring voor de verslechterde situatie in 2007 en het slechte resultaat in 2008?

Mevrouw Van Horck: Die jaarrekening 2007 heb ik gezien, maar niet helemaal bestudeerd. Maar daaruit bleek dat er nog een eigen vermogen aanwezig was. Als ik me goed herinner, sloot het jaar 2007 af met of een heel klein verlies of een heel klein

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

positief saldo. Dat wil ik kwijt zijn. Dus dat zag er niet zo vreselijk alarmerend uit. In 2008 is er een aantal zaken gebeurd binnen de stichting, dat ik tot op heden nog niet helemaal op het netvlies hebt. Daardoor verslechterde de financiële situatie snel. Een van de zaken was het verlies dat geleden is op het project Doe Mee. Een van de posten waarop echt verlies is geleden is kinderopvang. Terwijl dat een onderdeel is, waarop je zeker geen verlies zou mogen leiden. Daarop zou je een positieve exploitatie kunnen realiseren. Ik heb dat echter niet allemaal helemaal in beeld. Er zijn verder ook wat technische verschillen tussen de jaarrekeningen van 2007 en 2008. Maar dat beeld is er later wel redelijk volledig gekomen, in februari of maart 2009. Toen was mevrouw Houtman inmiddels aan het bewind bij stichting Wel.kom. Maar ik heb die kennis niet allemaal paraat.

De heer Janssen: Dank u wel. Welke rol hebben bij de bezuinigingen en de uitkomsten van de discussie over kostprijzen, risico-opslag, indexering en het verlies op de re-integratietrajecten gespeeld bij de ontwikkeling van de financiële positie van stichting Wel.kom?

Mevrouw Van Horck: Dat laatste heeft daar een grote rol in gespeeld. Want daar was echt een groot verlies opgetreden. De indexering heeft zeker ook een rol gespeeld. Als je geen rekening houdt met de reële stijging van loonkosten, dan leidt dat op een gegeven moment tot problemen. Natuurlijk kun je dat enkele jaren volhouden. Daardoor kun je een organisatie dwingen om efficiënter te werken. Natuurlijk zit er in elke organisatie lucht, zeker als die noodzaak eerder niet aan de orde is geweest. Maar als je dat jaar op jaar moet doen, ontkom je er op enig moment niet meer aan om te gaan schrappen in de dienstverlening. In de stukken van de laatste jaren die ik heb teruggezien, blijkt dat steeds onderhandelingen zijn gevoerd over het sluitend krijgen van de begroting van Wel.kom. Het ging over het aanpassen van activiteiten om het kostenplaatje sluitend te krijgen. Ik weet dat de stichting Wel.kom heeft gevraagd om een risico-opslag mee te nemen in de subsidiëring. De gemeente Roermond is daar akkoord mee gegaan. Maar voor een stukje is het ook bijna: what's in a name? Ik denk dat je als stichting moet zorgen dat je tarieven en prijzen hanteert en kostprijzen calculeert, waarin je je risico's meeneemt. Zeker risico's op leegloop en op stijging van personeelskosten. Die zul je daarin mee moeten nemen. Met dat laatste kon je weinig, omdat de gemeente de indexering niet toestond, althans niet voldoende toestond. Maar om nu te zeggen dat het feit dat de gemeente geen benoemde risico-opslag als zodanig wilde accepteren geleid heeft tot grote financiële problemen ... Het heeft ook iets te maken met: in welke mate heb je zicht op de kostprijs en hoe verdisconteer je de reële risico's in de prijs?

De heer Janssen: Dank u wel. Welke actie heeft de gemeente Venlo op eigen initiatief ondernomen richting Wel.kom, bijvoorbeeld na ontvangst van de jaarrekening 2007?

Mevrouw Van Horck: Daar moet ik het antwoord op schuldig blijven. Dat heeft zich voor mijn tijd afgespeeld. Of dat nu juist te maken had met de ontvangst van de jaarrekening 2007, weet ik niet. Maar toen was natuurlijk het onderzoek van Berenschot al in gang gezet. Maar wat precies met de jaarrekening is gebeurd, heb ik niet in beeld.

De heer Janssen: U hebt dus niet op het netvlies welke actie de gemeente op dat moment heeft ondernomen, toen zij kennis nam van de situatie?

Mevrouw Van Horck: Nee, maar ik kan me voorstellen dat dat een stap in het proces was, waar men al mee bezig was en dat het dus op dat moment niet tot echte grote acties heeft geleid. Maar, nogmaals, feitelijk kan ik u daar niet op antwoorden.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Janssen: Dank u wel. Dan gaan we verder met het blokje over het ingrijpen van de gemeente. Vanaf eind 2008 is de gemeente financieel intensief betrokken bij die overleggen om na te denken hoe Wel.kom financieel gezond kan worden gemaakt. Vanaf de zomer 2009 zijn de problemen zo acuut, dat de gemeente het initiatief naar zich toetrekt en uiteindelijk besluit om 1,1 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 500.000 euro als krediet. Heeft de gemeente na die actie, volgens u, tijdig ingegrepen? Ik praat dan over de raad, het college en de organisatie.

Mevrouw Van Horck: In het begin van uw vraag zei u dat de gemeente vanaf eind 2008 heel actief bezig is geweest met het weer gezond maken van de financiële situatie. Eind 2008 lag er een vraag van de stichting Wel.kom om vervroegd te bevoorschotten, omdat er een liquiditeitsprobleem was. Zelfs op dat moment was het beeld niet zodanig helder dat de gemeente al bezig was met het weer gezond maken van de stichting. Het signaleren van het liquiditeitsprobleem was aanleiding om de stichting te vragen om dat probleem aan te pakken. In eerste instantie moest er natuurlijk een analyse komen van wat er aan de hand was. Die stappen zijn vanaf dat moment gezet. Ik denk dat er in het overleg met de stichting Wel.kom, vanaf maart, het beeld begon te ontstaan dat er een behoorlijk verlies was geleden. Inmiddels was mevrouw Houtman aangetreden. Zij zou het plan van aanpak gaan aanleveren, wat eigenlijk al aan de vorige directie was gevraagd. Dat heeft ze ook gedaan. In eerste instantie bevatte dat plan van aanpak een goede analyse van de problematiek. Het bevatte een transparante weergave van de financiële problemen, voor zover men die op dat moment in beeld had. Maar er waren ook enkele posten waarvan men heeft aangegeven dat die nog niet helemaal helder waren. Daar zouden nog financiële problemen onder kunnen zitten. Vanaf dat moment zijn we samen met de stichting gaan kijken naar hoe men dacht tot oplossingen te komen. Er is toen een plan van aanpak op tafel gelegd in de zin van een transformatie. Daarin zaten plannen voor een reorganisatie. Daar is een extra bijdrage voor gevraagd. Bovendien werden er interne maatregelen benoemd en uitgewerkt om tot verbetering van de situatie te komen. In eerste instantie zag dat er best goed en vertrouwenwekkend uit. Dus er is intensief overleg geweest. Je had ook het idee dat het de goede kant op zou gaan. Misschien zouden we er niet helemaal van afkomen zonder een extra bijdrage, maar het was niet zo dat de stichting afstevende op een financieel debacle.

De heer Janssen: Denkt u dat eerder ingrijpen van de gemeente naar verwachting tot een beter resultaat zou hebben geleid?

Mevrouw Van Horck: Ik vind dat een heel moeilijke vraag om te beantwoorden. Ik denk dat eerder ingrijpen misschien had betekend dat de extra bijdrage die verleend was, wat minder hoog had kunnen zijn. Maar ik denk niet dat het wezenlijk echt anders zou zijn geweest.

De heer Janssen: Dank u wel. Dan heb ik nog de volgende vraag. Welke rol speelde u bij het informeren van wethouder Lamers en welke acties hebt u ondernomen?

Mevrouw Van Horck: In de aanloop naar de zomer 2009, daar gaat het om?

De heer Janssen: Ja.

Mevrouw Van Horck: Dat was de periode dat wij (mevrouw Roetering en ik) vrij intensief overleg hadden met mevrouw Houtman en mevrouw **Holzer**. We hebben de wethouder toen regelmatig bijgepraat in het stafoverleg over hoe het overleg verliep en waar we mee bezig waren. We hebben hem dus vrij regelmatig op de hoogte gehouden en ook met hem van gedachten gewisseld over de voorstellen die er lagen.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Janssen: Dank u wel. Wat is de rolinvulling van de raad, college en organisatie geweest bij het ingrijpen van de gemeente in het najaar van 2009?

Mevrouw Van Horck: De rolinvulling. Ik zal bij het laatste beginnen, de organisatie, want daar heb ik zelf in gezeten. De zomer van 2008 hebben zich een paar gebeurtenissen voltrokken die een totaal ander licht wierpen op de zaak. Er liep een ontslagprocedure voor de voormalige directieleden. De rechter heeft toen in een zitting een voorlopige mening geventileerd. Hij was van mening dat niet de directie, maar de raad van toezicht had moeten opstappen. Hij gaf de raad van toezicht in overweging om in overleg te treden met de voormalige directieleden om hen terug te laten keren. Die raad zou de raad van toezicht met de gemeente moeten bespreken in hoeverre dat acceptabel was. Als er geen oplossing zou kunnen worden gevonden, moesten de leden van de raad van toezicht er rekening mee houden dat de rechter een ontslagvergoeding zou toekennen van rond de 1 miljoen euro. Op een dergelijk bedrag had de stichting absoluut niet gerekend. De stichting had ook geen rekening gehouden met deze situatie. Dat was een. Het tweede was dat de gemeente Roermond, ergens in juli, een besluit nam over het verzoek voor een extra bijdrage voor het plan van aanpak en over subsidieverzoeken 2009. Daar waren ze heel laat mee. De bijdrage voor het plan van aanpak werd niet toegekend en het subsidieverzoek werd niet volledig gehonoreerd. De stichting Wel.kom had al op onderdelen uitvoering gedaan, waardoor er onmiddellijk een extra verliespost ontstond. Die zaken bij elkaar plaatsten de financiële positie van de stichting in een ander daglicht. Het betekende ook dat wij dachten dat het op deze manier mis zou gaan met de stichting. We zouden snel een plan van aanpak moeten aanvragen. Dat hebben we ook gedaan. De vraag lag er in feite al. We hebben herhaalde malen, ook in onderling overleg, de vraag gesteld: hoe gaat u deze situatie nu tackelen? Daarna zijn die vragen ook schriftelijk gesteld, omdat op de mondelinge vragen geen antwoord kwam, althans geen bevredigend antwoord. Vervolgens is er intern een werkgroep samengesteld. Het was midden in de zomer. Ongeveer heel Nederland was op vakantie. Diegenen die wel aanwezig waren, zijn aan de slag gegaan om te bezien wat te doen als de stichting failliet zou gaan en wat men kon doen om dat te verhinderen. Bovendien was het de vraag of dat wel verhinderd moet worden. Die twee vragen hebben die twee maanden voortdurend rondgezwefd binnen de werkgroep en zijn herhaalde malen door de werkgroep afgewogen.

Begin september, als ik me het goed herinner, wethouder Lamers was vrij snel terug van vakantie, heeft de wethouder ook deelgenomen aan de werkgroep. Voor zover collegeleden in het land waren, hebben ze zich regelmatig laten informeren. Ze zijn ook regelmatig geïnformeerd. En ergens in september is ook de gemeenteraad in een besloten bijeenkomst geïnformeerd over de situatie die toen ontstaan was. Vervolgens hebben de gebeurtenissen zich steeds sneller opgevolgd. Het werd steeds duidelijker dat er, als er niet snel iets zou gebeuren, een faillissement zou worden aangevraagd of dat de stichting op een gegeven moment de salarissen van het personeel niet meer zou kunnen betalen. Er is toen een afweging gemaakt binnen de ambtelijke werkgroep. Die afweging is later bekrachtigd door het college. In die afweging is de conclusie getrokken dat, als de stichting Wel.kom failliet gaat, de dienstverlening aan de inwoners zou stilvallen. Dat kan de gemeente zich gewoon niet permitteren. De belangrijkste elementen daarbij waren het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang. Hoewel we die laatste niet subsidieerden, realiseerden we ons wel dat als op enig moment de helft van de kinderdagverblijven in de stad de deuren zou sluiten, je een gigantisch maatschappelijk probleem creëert. Dan zouden ongeveer 1100 kinderen niet meer opgevangen kunnen worden. Dat wil zeggen dat 1100 ouderparen niet meer weten hoe ze hun gezin en hun werk moeten organiseren. Daarnaast zou een zelfde aantal peuters voor de peuterspeelzalen op de stoep staan. Dat vonden wij ambtelijke gezien, maar ook uit maatschappelijk oogpunt, geen gezonde situatie. Het college deelde onze opvatting en uiteindelijk later ook de raad.

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Janssen: Dat is helder. Mag ik dan aannemen dat volgens u het college en de raad hun rol juist hebben ingevuld?

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat in dat stadium alle partijen hun rol goed hebben ingevuld. Zeker ook de gemeenteraad, die heel kritisch is geweest in de vergadering van oktober. De raad heeft toen met een amendement de besluitvorming nog eens verscherpt. Ik denk dat op dat moment iedereen goed in zijn rol zat.

De heer Janssen: Welke alternatieven zouden er wat u betreft, voor de hand gelegen kunnen hebben? Bijvoorbeeld, in hoeverre kwam de continuïteit van dienstverlening in gevaar als Wel.kom failliet zou gaan? Ik koppel daar meteen een tweede vraag aan vast. Bent u op de hoogte van het feit dat andere deskundigen in twijfel trekken of de dienstverlening wel in gevaar was gekomen bij een faillissement?

Mevrouw Van Horck: Dat laatste dat weet ik. Dat wisten wij toen ook al, dat er bij sommige mensen twijfel was. Wij hebben ons gerealiseerd dat kinderopvang voor een deel plaatsvond in panden die eigendom waren van de stichting. Die panden zouden in het faillissement belanden. Bovendien hadden we sterk de indruk, gesterkt door het advies van de gemeentelijke advocaat, want hem hebben wij nadrukkelijk om advies gevraagd over de procedure en de risico's van het stilvallen van de dienstverlening, dat je niet kunt voorkomen dat er ergens een gat zou vallen. Onze indruk was dat die situatie zeker enkele weken zou aanhouden. Dat werd ook door verschillende betrokkenen bevestigd.

De heer Janssen: Goed, dan komen we op de bedrijfscultuur binnen de gemeente. Hoe was de bedrijfscultuur binnen de gemeente in de afgelopen jaren?

Mevrouw Van Horck: Dat is een heel brede vraag. Kunt u de vraag wat specificeren?

De heer Janssen: Natuurlijk in relatie tot dat wat ik u zo-even gevraagd heb. Ik zal daar de volgende vraag gelijk bij stellen, dan wordt het misschien wat duidelijker. Wat was het beoogde doel van de gemeentelijke reorganisatie, de Expeditie Venlo, die op 1 januari 2008 was ingezet?

Mevrouw Van Horck: Het doel van de Expeditie Venlo is naar mijn idee om de gemeentelijke organisatie verder te professionaliseren en verder te verzakelijken. Maar ook om samenwerking tussen de verschillende afdelingen te bevorderen. Maar de essentie was om de organisatie verder te professionaliseren.

De heer Janssen: Hoe was de bedrijfscultuur binnen de gemeentelijke organisatie in de afgelopen jaren in zijn algemeenheid in relatie tot het voorafgaande?

Mevrouw Van Horck: Nou, ik heb in ieder geval in de afgelopen tijd gezien dat het contact tussen de afdelingen over de gebeurtenissen bij de stichting Wel.kom door het anders positioneren van mijn functie, is veranderd. Er zijn elf afdelingen met elf afdelingshoofden, die zeer regelmatig met elkaar spreken over belangrijke thema's in de gemeente. Dat gebeurde in het verleden stukken minder. De gemeente was ook opgedeeld in verschillende directies. De afstanden tussen de directies was groot en dus ook tussen de afdelingen onder die verschillende directies. Ik denk dat nu de horizontale samenwerking beduidend verbeterd is. Daardoor krijg je ook een meer genuanceerd zicht op de zaken die er spelen.

De heer Janssen: Dan heb ik nog een vraag die mogelijk zaken verheldert. Ik heb u gezegd dat andere deskundigen sommige zaken in twijfel trekken. U hebt gezegd dat u dat bekend is. Kunt u daar wat meer over vertellen?

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Mevrouw Van Horck: Ik weet dat in elk geval dat bijvoorbeeld mensen uit de financiële hoek gezegd hebben dat je vanuit financieel oogpunt de tent beter failliet kunt laten gaan

De heer Janssen: Wat bedoelt u met die mensen uit ...?

Mevrouw Van Horck: Dan doel ik op mensen van de bank, maar ook mensen bij ons intern, zoals het hoofd van de afdeling Bedrijfsvoering. Hij zei ook dat je, als je het puur bedrijfsmatig bekijkt, je moet afvragen of het niet beter is om de organisatie nu failliet te laten gaan. Maar daarbij neem je dan niet mee wat er aan de maatschappelijke kant gebeurt. Financieel-technisch gezien zouden zij best weleens gelijk kunnen hebben. Dat een failliet voordeliger zou zijn geweest.

De heer Janssen: Duidelijk. Dan heb ik nog een vraag. Hoe ziet de gemeente op dit moment haar rol ten opzichte van de stichting?

Mevrouw Van Horck: Nou, de gemeente is als een veelkoppig monster. Maar ik denk dat we ambtelijk, maar wellicht ook het college, van mening zijn dat de huidige relatie juist is. Er is sprake van een gesubsidieerde organisatie, voor het grootste deel, die losstaat van de gemeente. Daar heeft de gemeente geen bestuurlijke invloed op. Ik denk wel dat we ons ervan bewust zijn geworden dat we meer moeten weten van wat er speelt in die organisatie. Daarvoor zijn meer rapportages nodig, zeker op het financiële vlak. Bovendien moeten we ervoor zorgen dat we zeker sneller kennis kunnen krijgen van situaties waarin financiële problemen groot zijn. Ik denk dat je een soort meldplicht zou moeten invoeren. En ik denk ook dat je vanuit de gemeente heel goed moet kijken welke deskundigen je naar een dergelijke problematiek laat kijken.

De heer Janssen: Dank u wel. Dan geef ik het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter: Wij zijn aan het einde gekomen van het verhoor. Wellicht dat er nog mensen zijn die vragen willen stellen.

De heer Schenk: Voorzitter, ik heb nog een aantal vragen over verschillende aspecten. Ik wil eerst terugkomen op het onderzoek bij de Stichting Kunstzinnige Vorming Noord-Limburg dat in het verleden is uitgevoerd. Hebben de aanbevelingen uit dat onderzoek nog een rol gespeeld bij de situatie bij Wel.kom in de periode 2008-2009?

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat die aanbevelingen daar inderdaad een rol in hebben gespeeld. Ik denk dat een aantal zaken, dat in het organisatorische stuk geregeld is, al uit de notitie is gekomen die naar aanleiding van het SKVNL-onderzoek, een onderzoek over output-subsidiëring, is uitgevoerd. In feite zijn we nog steeds bezig met het verder handen en voeten geven aan die subsidierelatie. De overleggen die op de verschillende niveaus plaatsvinden, zijn ook een uitvloeisel van dat onderzoek. Ook het bevragen van de stichting op indicatoren op het gebied van liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit, komen uit die tijd. We weten nu dat we daar in ieder geval nog strakker op moeten sturen dan vroeger. Maar het besef dat die zaken een rol spelen, is zeker in die tijd geboren.

Dus, ja, het speelt een rol. Als u vraagt of de organisatie organisatiebreed en heel consequent ingericht is op die aanbevelingen, dan moet ik u zeggen dat ik dat niet weet. Ik weet dat de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling daar regelmatig op heeft teruggegrepen, maar gemeentebreed is dat niet meteen vanaf 2004 gebeurt. Ik weet wel dat in het kader van de huidige reorganisatie in het kader van de Expeditie Venlo, die is nu bijna afgerond, opnieuw het subsidieproces, dan wel gemeentebreed,

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

onderwerp van studie is. Het is een van de procesplaten, zoals wij die noemen, die op dit moment opnieuw beschreven worden. Daarin is ook overleg en samenwerking tussen de verschillende afdelingen die met subsidies aan de organisaties te maken hebben. In die zin werkt het dus nog steeds door.

De heer Schenk: Dank u wel. Hoe beschouwt u de afhankelijkheid tussen Wel.kom en de gemeente? En op welke manier is Wel.kom afhankelijk van de gemeente?

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat die afhankelijkheid onvermijdelijk is. Elke welzijnstichting heeft een subsidierelatie met de gemeente en is in hoge mate afhankelijk van de gemeentelijke subsidie, omdat die stichtingen maar beperkte andere inkomstenbronnen hebben. Dus, ja, de stichting Wel.kom is afhankelijk van de gemeente als grote opdrachtgever.

De heer Schenk: Oké. We hebben al eerder gesproken over de rapporten van Berenschot gesproken. Daarin stond dat de financiële situatie niet optimaal was en dan druk ik me nog zachtjes uit. Gaven in uw beleving de Berenschotrapporten ook een signaal over de vermogenspositie van de stichting?

Mevrouw Van Horck: Dat heb ik niet helemaal paraat. Maar volgens mij staat er wel in dat de vermogenspositie verbetering behoeft. Dus die zou sterker moeten worden.

De heer Schenk: Ja, maar u weet niet welke concrete acties de gemeente daarop heeft ondernomen?

Mevrouw Van Horck: Op de eerste plaats is het niet de gemeente die actie moet ondernemen. Dat moet de stichting zelf doen. De stichting moet goed naar haar kosten kijken in relatie tot de inkomsten die zij heeft. Daarop zal de stichting moeten sturen. De eerste actie ligt dus bij de stichting.

De heer Schenk: Oké. In de zomer van 2009 besloot de gemeente Roermond minder subsidie toe te kennen, terwijl er al activiteiten plaatsvonden. Hoe beschouwt u de risico's die Wel.kom met deze acties genomen heeft?

Mevrouw Van Horck: Het was niet zo dat de gemeente Roermond minder subsidie ging verstrekken. De subsidie bleef op hetzelfde niveau als in 2008. Kennelijk heeft er een aanvraag gelegen voor uitbreiding van de subsidiëring. Daarbij ging het ook om projecten die tot en met 2008 waren uitgevoerd. De stichting Wel.kom heeft een verzoek heeft gedaan om die projecten te mogen voortzetten. Ik weet niet of de gemeente Roermond onmiddellijk duidelijk heeft gemaakt aan de stichting Wel.kom dat het maar de vraag is of die extra aanvraag kan worden gehonoreerd. Ik heb van mijn collega begrepen dat daar met de stichting over is gesproken en dat dan ook op het risico is gewezen als die activiteiten voortgezet zouden worden. Maar goed, dat is een kant van het verhaal. Ik ga ervan uit dat het zo gebeurd is. Ik ga ervan uit dat die man dat juist zegt. Ik weet niet waarom dat voor de stichting Wel.kom geen aanleiding is geweest om onmiddellijk die activiteiten te stoppen toen bleek dat het risico zo groot was. Kennelijk is de inschatting van dat signaal van Wel.kom een andere dan de bedoeling is geweest van de gemeente Roermond. Ik weet niet wat daarvan precies de reden is geweest

De heer Schenk: Oké. Dan een laatste vraag, over de betrokkenheid van de raad. Ziet u hierin een stevigere rol van het college in het kader van de informatieplicht? Of vindt u dat de raad zelf proactiever moet zijn?

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Mevrouw Van Horck: Ik denk dat het college de raad behoorlijk heeft geïnformeerd met behulp van raadsinformatiebrieven. Wellicht had de raadsinformatiebrief van 2008 in een actievere vorm aangeboden moeten worden. Bijvoorbeeld in de vorm van een raadsconsultatie. Daarbij dwing je de raad om er iets van te vinden. Ik denk wel dat de raad een tijd lang op een te grote afstand heeft geopereerd en in 2009 dichterbij is komen te staan. Je zou met elkaar opnieuw moeten bezien of we het met z'n allen wel goed gedaan hebben en of het in de toekomst anders moet. Ik denk dat aan beide kanten opnieuw gekeken moet worden hoe de raad geïnformeerd wordt en of er bij bepaalde zaken commitment gevraagd moet worden van de raad.

De heer Schenk: Dank u wel. Ik geef het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik constateer dat niemand nog een vraag wil stellen. Ik wil u als laatste het woord geven om een suggestie te doen of om ons een advies te geven, dan wel een aanvullende opmerking te plaatsen.

Mevrouw Van Horck: Nou, het grootste gedeelte heb ik al in mijn antwoorden weergegeven. Ik wil graag nog een opmerking met u delen. Ik hoop in ieder geval dat dit onderzoek leidt tot goede en gedegen conclusies. Die overtuiging heb ik ook. Maar ik hoop niet dat dit allemaal gaat leiden tot snelle en strakke maatregelen, die geen ruimte meer laten om met elkaar verder te leren over hoe je dit soort relaties vorm moet geven. We hebben de afgelopen tijd gezien dat de verhoudingen tussen overheden en private organisaties die publieke belangen behartigen, zeer lastig verlopen. Dat gaat soms heel ver, zelfs tot en met de bankencrisis. In die zin is het natuurlijk geen uniek onderwerp binnen deze gemeente. Het gaat ook niet alleen over de relatie tussen de gemeente en stichting Wel.kom; het geldt ook voor alle grote organisaties die maatschappelijke taken uitvoeren. Ik denk dat we met elkaar de bereidheid moeten hebben om een leertraject aan te gaan en het geduld moeten hebben om te bekijken wat dat leertraject oplevert. Dat zou ik in ieder geval onszelf als gemeente toewensen. Als dat het effect is van deze exercitie, dan hoeven we niet alleen een nederlaag te incasseren, maar dan boeken we ook winst voor de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Horck. We zijn aan het einde gekomen van het verhoor. Dank u wel voor uw inbreng. U hebt ons zeer waarschijnlijk verder geholpen. Ik dank u wel.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De voorzitter heropent om 11.00 uur de zitting. Hij heet mevrouw Roetering welkom en stelt de leden van de commissie voor.

De voorzitter: Mevrouw Roetering, welkom in ons mooie stadhuis, in de raadzaal waar u vele malen geweest ben. Het is vandaag een unieke dag. We hebben al eens eerder een vergelijkend onderzoek gedaan naar de Stichting Kunstzinnige Vorming Noord-Limburg in 2004. Maar het is de eerste keer in deze gemeente dat wij een openbaar verhoor houden. Het is een zwaar instrument. Daar denken wij dan ook niet lichtzinnig over. We hebben dan ook vijf andere mensen uitgenodigd om te worden gehoord. De reden daarvoor is dat wij denken dat we daarmee een groot politiek en maatschappelijk belang dienen. En daarnaast wordt met dit openbaar verhoor het belang van maatschappelijke verantwoording, transparantie en waarheidsvinding beoogd.

We willen u nadrukkelijk aangeven dat het geen afrekencommissie is. We willen lessen trekken voor de toekomst met betrekking tot financiële verhoudingen van de gemeente met grote instellingen. Het gesprek zal ongeveer een uur tot anderhalf uur duren. We willen graag met u spreken over afspraken, verantwoordelijkheden en signalen over financiële problemen bij de stichting Wel.kom richting de gemeente en wat ertoe geleid heeft dat de gemeente heeft moeten ingrijpen. Het gesprek zal gevoerd worden door de heer Aerts en de heer Heerschop. Er zal een woordelijk verslag worden gemaakt van deze verhoren. Tevens kunt u het verhoor integraal beluisteren op NotuBiz, audiovisuele verslagen.

Aan het einde krijgt u uiteraard nog de gelegenheid om ons mee te nemen in uw bevindingen van uw aanbevelingen. Ook bent u dan in de gelegenheid om nog vragen aan de commissie te stellen. U weet dat u de eed dan wel de belofte moet afleggen. Wilt u daarvoor gaan staan?

"Ik zweer dat ik de hele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen."

Mevrouw Roetering: Dat zweer ik.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef nu het woord aan de heer Aerts.

De heer Aerts: Welkom, mevrouw Roetering. U bent al bijna twee jaar in dienst van de gemeente Venlo, vanaf juli 2008. In de functie van concerncontroller. De eerste vragen die ik aan u wil stellen, hebben te maken met die rol, maar gaan ook over besturing en controle bij organisaties als de stichting Wel.kom. Specifieke onderdelen komen later in de vraagstelling aanbod. Mijn eerste vragen nu is: wat is uw betrokkenheid geweest bij het dossier Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Toen ik in juni 2008 binnenkwam, aanvankelijk niet veel, eigenlijk helemaal niets. Ergens in het najaar, ik weet niet meer exact wanneer, ben ik door de heer Bert Holman, die toen directeur Bedrijfsvoering was en ook het dossier Wel.kom behandelde, gevraagd om af en toe mee te lezen met de stukken en soms advies te geven. Toen was ik dus zeer zijdelings betrokken, in die eerste periode. In januari 2009 werd die betrokkenheid groter. De heer Holman had toen signalen dat er dingen niet goed gingen. Hij had gesprekken gevoerd met de raad van toezicht en vroeg aan mij om wat meer betrokken te raken en ook gesprekken te gaan voeren, samen met Wil van Horck, met de directie. Dat heb ik ook gedaan en vanaf dat moment ben ik vrij tot zeer intensief betrokken geweest bij het dossier.

De heer Aerts: Hebt u er kennis van kunnen nemen wie in dat stadium, want u was als concerncontroller niet betrokken bij het dossier, de rol vervulde als controller? Wie keek toen naar de financiële componenten?

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Mevrouw Roetering: Nee. Als ik daarnaar terugkijk, ik zeg dan puur wat ik denk, is dat de heer Holman zelf geweest. Hij heeft zelf ook behoorlijk wat financiële kennis.

De heer Aerts: Als we kijken naar de algemene functie van concerncontroller, vindt u het een taak van een controller of een concerncontroller bij organisaties als Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Ik zie daar zeker een taak in voor een controller in verband met zijn financiële deskundigheid. In eerste instantie niet voor de concerncontroller, want hij opereert op het niveau van de directie, het concern en het bestuur. In eerste instantie is de lijnafdeling verantwoordelijk en die zou de control op dat niveau moeten inschakelen. Hetzij intern, met eigen financiële kennis, hetzij met de kennis vanuit de bedrijfsvoering, de F-discipline daar. Als het een zeer ingewikkeld dossier wordt, in de zin van: ook gevoelig voor directie en bestuur, of als er zaken aan de orde komen waarbij je twijfelt, kan ik, als concerncontroller, een contra-expertise geven.

De heer Aerts: Het u zicht op of hebt u er weet van hoe dit soort processen in het verleden verliepen binnen de gemeente Venlo op het gebied van control bij de organisatie Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Voor mijn tijd eigenlijk niet.

De heer Aerts: U hebt ook een kennis van kunnen nemen bij de stukken die u gelezen hebt, nadat die een taak hebt gekregen na januari 2009?

Mevrouw Roetering: Nee, ik heb wel verhalen gehoord over hoe we ermee omgingen. Maar ik heb geen kennis genomen van hoe dat exact verliep.

De heer Aerts: Kunt u die verhalen wat nader duiden?

Mevrouw Roetering: Ja, in die tijd was er niet echt een concerncontroller. Het heeft wat tijd gekost voordat men een concerncontroller gevonden had in mijn persoon. Dat betekent dus dat daar al een hiaat lag. Vervolgens heeft af en toe een afdeling Bedrijfsvoering meegekeken, maar het betrof dan meer de afdeling in de lijn.

De heer Aerts: Dus de afdeling in de lijn werd geacht om dat soort zaken zelf op te pakken?

Mevrouw Roetering: Ja, ze moesten zelf signaleren wanneer ze onvoldoende kennis hadden en kennis van bedrijfsvoering nodig hadden.

De heer Aerts: Denkt dat dan een wenselijke situatie is? Of vindt u dat zoiets eigenlijk bij een controller thuishoort? Vanuit uw expertise.

Mevrouw Roetering: Ik snap uw vraag, maar ik moet er heel even over nadenken. Ik vind nog steeds dat de lijnafdeling verantwoordelijk is, maar daarbij moet zij wel voldoende ondersteuning vragen en ook krijgen van een afdeling Bedrijfsvoering, waar de expertise op het gebied van control zit. Voor mij hoeft er niet gelijk een controller aan te schuiven. Ik vind het prima dat een accountmanager het dossier overziet, de instelling overziet en op een gegeven moment voor zichzelf signaleert waar hij extra kennis nodig heeft en dat op een aantal momenten zo'n dossier aan de orde komt in vaste rapportagecycli. Bijvoorbeeld in periodieke rapportages aan de raad, waarin gekeken wordt naar hoe dat beleidsterrein gaat. Zijn er overschrijdingen of niet en dergelijke? En dat er dan ook specifiek gekeken wordt naar hoe met die instelling omgegaan wordt.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Aerts: Even een specifiek voorbeeld, de jaarrekeningen. De jaarrekening wordt door de lijnafdeling bekeken. Denkt u dat er voldoende kennis aanwezig is op zo'n lijnafdeling om de jaarrekening te beoordelen en om zaken eruit te halen die vragen zouden kunnen oproepen?

Mevrouw Roetering: Ja, ik vind dat daar voldoende kennis aanwezig zou moeten zijn om in ieder geval te kunnen signaleren of er iets bijzonders in zit. Basale kennis voor het lezen van de jaarrekening moet gewoon aanwezig zijn, want zo ingewikkeld is dat nu ook weer niet. Ook moet er voldoende kennis aanwezig zijn om te signaleren: hier zit iets in dat ik niet kan volgen. En dan moeten zij natuurlijk ook vragen stellen aan mensen die die kennis wel hebben.

De heer Aerts: Oké. U weet dat er een aantal signalen gekomen zijn vanuit Wel.kom over de financiële problemen. Wanneer hebt u daar als controller kennis van kunnen nemen?

Mevrouw Roetering: Ik heb via de heer Holman in het najaar 2008 wel gehoord dat de stichting gevraagd heeft om een voorschot op de subsidie in verband met liquiditeitsproblemen. Maar meer eigenlijk ook niet. De heer Holman vroeg mij niet om verder mee te kijken of hem bij te staan. Ik ben daar dus ook op dat moment niet verder ingedoken.

De heer Aerts: Kent u een analyse van Wel.kom van herfst 2008 met een overzicht van knelpunten, zowel wat betreft de formatie bij Wel.kom als ook structurele verliesgevende producten die de instelling leverde aan de gemeente Venlo?

Mevrouw Roetering: Nee.

De heer Aerts: Niet gezien en nooit van gehoord?

Mevrouw Roetering: Nee.

De heer Aerts: Goed, het signaleren van problemen heeft op een aantal manieren plaatsgevonden. Dat is onder meer gebeurd naar aanleiding van de Berenschotrapporten. Wanneer hebt u kennis genomen van de Berenschotrapporten? Want ze zijn denk ik ongeveer gemaakt in de periode dat u bij Wel.kom kwam.

Mevrouw Roetering: Dat klopt. Toen de heer Holman mij vroeg om het dossier mee te lezen, heb ik die rapporten ook gekregen. Ik heb ze toen globaal doorgelezen, net als een aantal andere stukken die hij mij gaf.

De heer Aerts: Maar daarna, in januari, bent u er meer betrokken bij geraakt. Hebt u er toen nog extra aandacht aan geschonken?

Mevrouw Roetering: Toen ben ik dieper de materie in gedoken en ben ik wel geschrokken. In eerste instantie had ik gelezen dat het wel goed ging. Want als je de rapporten van Berenschot oppervlakkig leest, dan staat daar dat de bedrijfsvoering op orde is. Toen ik scherper ging lezen, constateerde ik eigenlijk dat er wel geschreven staat dat de bedrijfsvoering verboden is, maar dat er, als je goed leest, ook staat dat 'de procedures aanwezig zijn'. Dus ze hebben gekeken naar de aanwezigheid van de procedures en niet naar de werking ervan. Nog sterker, er wordt in het rapport geconstateerd dat de bedrijfsvoering op orde is. Er staat ergens in het rapport dat ze tot die constatering zijn gekomen, omdat er jaarlijks met alle mensen een functioneringsgesprek gevoerd wordt. Dat vind ik wat mager om te stellen dat de bedrijfsvoering op orde is.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Aerts: Hebt u kennis genomen van de opdrachtformulering aan Berenschot? Weet hij ook wie die opdracht heeft verstrekt?

Mevrouw Roetering: Nee, de opdracht is voor mijn tijd verstrekt en ik weet ook niet wie dat gedaan heeft. Ik weet wel dat dat in samenspraak gegaan is met de gemeente en Wel.kom. Maar hoe dat precies verlopen is, wie de finale opdracht heeft verstrekt en hoe de keuze voor het bureau tot stand gekomen is, weet ik niet. Dat is echt voor mijn tijd gebeurd.

De heer Aerts: Het Berenschotrapport is onderverdeeld in vier à vijf deelrapporten. Als u kijkt vanuit uw eigen expertise, wat vindt u dan het belangrijkste in die rapporten?

Mevrouw Roetering: Er zitten wat mij betreft twee belangrijke onderdelen in. Het bevat een onderdeel over de financiële kengetallen liquiditeit en solvabiliteit. Daarvan constateert Berenschot dat die zaken te wensen overlaten. Dat constateer ik ook zelf met mijn eigen expertise. Als je die kengetallen ziet, dan wordt je daar niet heel vrolijk van. Vervolgens ga je kijken of er voldoende maatregelen in de organisatie worden genomen om dat weer op orde te brengen. Je kijkt ook of de organisatie de problemen voldoende in beeld heeft. Berenschot constateert echter dat de bedrijfsvoering op orde is. Dus pas als je diepgaand gaat lezen en je afvraagt of dat wel diepgaand onderzocht is, dan moet je constateren dat dat veel minder goed onderzocht is dan je in eerste instantie leest.

De heer Aerts: Als je puur kijkt naar een aantal financiële componenten – een van de opmerkingen die wordt gemaakt, gaat immers over de vermogenspositie – hoe kijkt u daar dan tegen aan?

Mevrouw Roetering: Berenschot constateert terecht dat de vermogenspositie niet florissant is. Op dat moment hadden ze volgens mij een vermogen van een paar ton. Maar Berenschot signaleert ook een aantal mogelijkheden om het eigen vermogen weer op peil te brengen. Dat wordt ook stevig onderbouwd. Dus mijn beeld op dat moment was dat de vermogenspositie inderdaad zwak was, maar ook dat er voldoende mogelijkheden waren om de vermogenspositie weer op peil te brengen. Dan moet je wel actie ondernemen natuurlijk, maar op zich waren er mogelijkheden om de vermogenspositie weer op peil te brengen.

De heer Aerts: Een van de mogelijkheden, waar bij Wel.kom over werd gesproken, is de risico-opslag. Dat is altijd een discussiepunt gebleven bij de gemeente Venlo. Hoe kijkt u daartegen aan?

Mevrouw Roetering: De vraag voor mij is of er wel een risico-opslag is. Berenschot constateert in dat opzicht ook dat de prijzen van Wel.kom in vergelijking met andere instellingen aan de lage kant lagen. Ik vraag me af of je een goede prijsstelling krijgt door een risico-opslag op de prijs te doen. Ik vind dat je gewoon een goede prijs moet berekenen voor het product dat je levert. Pas daarna moet je kijken of je het noodzakelijk acht dat de subsidieverstrekker ook nog een risico-opslag moet gaan betalen.

De heer Aerts: Dat is een beetje techniek: reken je alles door in je kostprijs en bied je dat aan? Of ga je uit van een netto kostprijs en constateer je dat je nog wat extra nodig hebt? Beide varianten zijn dus mogelijk. Wat heeft uw voorkeur?

Mevrouw Roetering: Mijn voorkeur is om een goede heldere kostprijs te hebben. Je moet niet zomaar gaan werken met een risico-opslag. Ik ben alleen voor een risico-opslag bij echt risicovolle producten. Daarbij weet je nog niet precies hoe het werkt; je

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

weet niet precies hoeveel het allemaal kost en welke effecten het allemaal heeft. In die gevallen kan ik me voorstellen dat je een risico-opslag gebruikt. Bij alle andere producten pleit ik ernstig voor een inzichtelijke systematiek om de kostprijs te berekenen, zodat je een goede en heldere kostprijs opbouwt. Het moet een kostprijs zijn waar alle kostenelementen in zitten.

De heer Aerts: Zijn dat zaken die in Wel.kom en andere organisaties al gehanteerd worden?

Mevrouw Roetering: Ik weet dat er met Wel.kom, dat is ook de discussie geweest bij de risico-opslag, veel discussie was over de wijze waarop de organisatie haar kostprijs berekende. Er was veel discussie over de zogenaamde WILL-systematiek. Ik ken die systematiek inhoudelijk niet. Maar ik weet wel dat er een discussie was over de kostprijsystematiek. Ik vond zelf ook niet, als ik kijk naar de offertes die werden uitgebracht op basis waarvan wij onze subsidie verlenen, dat de kostprijs inzichtelijk was. Ik kon me dan ook niet goed voorstellen waarover wij dan nog een risico-opslag zouden moeten betalen.

De heer Aerts: Ja, er waren meer signalen, naast het rapport van Berenschot, dat er bij Wel.kom wat gebeurde. Kent u die signalen en hebt u zicht op wat binnen de gemeente gebeurd is met signalen over de problemen bij Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Voor mij is nog altijd het belangrijkste signaal dat in het najaar van 2008 Wel.kom vraagt om een voorschot op de subsidie voor het eerste halfjaar van 2009, omdat Wel.kom liquiditeitsproblemen had. Voor mij is een liquiditeitsprobleem, ongeacht van welke instelling dan ook, altijd een signaal om kritisch te kijken naar wat er aan de hand is. Is er inderdaad sprake van een situatie waarbij ingaande geldstromen een ander tempo hebben dan uitgaande geldstromen? Dan is er inderdaad een liquiditeitsprobleem en kun je dat overbruggen met een voorschot. Of zijn de kosten structureel hoger dan de inkomsten? Dan is er dus helemaal geen sprake van een liquiditeitsprobleem. Voor mij geldt altijd dat, als een instelling vanwege een liquiditeitsprobleem vraagt om extra ondersteuning, je kritisch zou moeten kijken naar wat er echt aan de hand is. Gaat het inderdaad om een liquiditeitsprobleem, dan kun je overwegen om tijdelijk geld te geven en ook om een voorschot te geven. Of is er sprake van een heel ander soort probleem? Dan moet je ook andere maatregelen nemen.

De heer Aerts: Als we kijken naar de signalen vanuit Wel.kom, hebben we van een aantal mensen gehoord dat zij dat een aantal keren in overleggen hebben aangegeven en dat zij dat nadrukkelijk hebben opgemerkt in de aanbiedingsbrief dat zij in aanmerking willen komen voor een subsidieaanvraag of een aanbestedingstraject. Vindt u dat de gemeente dat soort signalen goed heeft opgepakt en dat zij goed geluisterd heeft naar de argumentatie van Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Op sommige gebieden wel. Wel.kom heeft ook aangegeven dat wij op de indexering van de subsidie alleen maar rekening houden met de prijsindex en niet met de gewone index. Dat hebben wij ook in de kadernota 2009 rechtgetrokken, waardoor Wel.kom meer subsidie kreeg. Want ook wij signaleerden dat het niet logisch was dat we alleen maar rekening hielden met de prijsindex, terwijl de grootste kostencomponent de lonen zijn. En die stijgen veel harder dan de prijzen. Dus in die zin hebben we een aantal dingen wel opgepakt. Maar ik denk ook dat we op een aantal andere zaken actiever hadden moeten reageren. Overigens ben ik ook van mening dat Wel.kom wel signalen heeft afgegeven, maar wat mij betreft weinig proactief heeft aangegeven, hoe het dan wel moest. Toen de gemeente niets deed, is de instelling wel

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

erg gemakkelijk op dezelfde weg voortgegaan, omdat de gemeente het blijkbaar zo wil. Dat vind ik ook wel een zorgelijke situatie.

De heer Aerts: Wat denkt u waar dat mee te maken heeft? Kan dat te maken hebben met een te grote afhankelijkheid van de gemeente als de voornaamste opdrachtgever? Kan dat ook te maken hebben met hoe personen tegenover elkaar staan? Hebt u daar een beeld van?

Mevrouw Roetering: Dat is voor mij slechts giswerk. Maar als ik voor mezelf kijk, hoe zou ik in zo'n situatie, of ik nu afhankelijk was of niet, reageren als ik zag dat ik het niet financieel zal redden, dan zou ik naar de gemeente steviger signalen afgeven en zeggen: ik stop met dit contract of ik stop met dit werk. Daarmee zet je de gemeente voor het blok. Dat is eigenlijk nooit gebeurd. Ik weet dat ik in een overleg zelf bij Wel.kom gezeten heb. Toen gaven zij signalen af over het Doe Mee-project. Toen heb ik hen expliciet gezegd dat, als de gemeente zich niet houdt aan haar deel van het contract, Wel.kom het contract gewoon moet opzeggen. Ik dan langer klagen dat de gemeente niet doet wat zij moet doen, maar dan moet het contract wordt opgezegd worden. Daarmee zet je de zaken op de scherp en dwing je de gemeente tot actie.

De heer Aerts: Er is natuurlijk een aantal jaren geleden, in 2004, een leermoment geweest. Het betrof toen de Stichting Kunstzinnige Vorming Noord-Limburg. Ik denk dat u daar ook kennis van hebt genomen. Van datgene wat toen gebeurd is, maar ook van de aanbevelingen die toen gedaan zijn. Als u nu kijkt vanuit de huidige positie, hoe ziet u die aanbevelingen terug in de huidige werkwijze, ook in het kader van Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Ook dat is voor mij het maken van een inschatting. Ik denk dat daar in eerste instantie toch te weinig mee gedaan is. Ik denk dat er toch nog te veel vertrouwen is geweest in de instellingen zelf en dat men nog te veel is blijven hangen in het beeld van: de organisaties staan op afstand, wij moeten ons niet willen bemoeien met hun bedrijfsvoering; dat is hun verantwoordelijkheid. Dat werd in de context van die tijd, waarin het normaal was dat instellingen op afstand werden geplaatst, ook als goed gezien. Ik kan me dat levendig voorstellen. Ik denk ook dat we ons onvoldoende gerealiseerd hebben wat er gebeurt, zelfs bij een kunstencentrum, als zo'n instelling failliet gaat. Wat betekent dat voor de gemeente? Niet alleen wat betreft dienstverlening, maar ook voor de andere effecten? We hebben echt heel erg stevig tegen elkaar gezegd dat die organisaties op afstand staan. De bedrijfsvoering is hun verantwoordelijkheid. We geven alleen aan wat wij inhoudelijk van hen verwachten op het gebied van prestaties en daarin proberen wij zo helder mogelijk te zijn. De bedrijfsvoering is hun verantwoordelijkheid.

De heer Aerts: Die aanbeveling en andere zaken in de processen van de gemeente laten meelopen, u zegt nu zelf dat we nog een hele weg te gaan hebben. Denkt u dat de huidige organisatie voldoende expertise in huis heeft om dat soort zaken nu wel goed in de processen in te bouwen?

Mevrouw Roetering: Ja. In het kader van de Expeditie Venlo is gekeken naar de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente en hoe een en ander georganiseerd moet worden. Toen is ook duidelijk gekozen voor het aanwijzen van accountmanagers bij grote instellingen. Daardoor ontstaat er een verzamelpunt voor het contact met die instellingen en is er in ieder geval één iemand die ziet wat er gedaan wordt. Die accountmanager ziet niet alle contacten, zeker niet bij grotere instellingen, want daar hebben we een veelheid aan relaties. Maar hij bewaakt en overziet wel die relaties. Dat is heel belangrijk. Want daarmee zorg je ervoor dat er een plek is waar alles samenkomt.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Aerts: U zegt dat die plek nu ingevuld is. Dat er nu iemand is die dat soort signalen afgeeft. In het verleden was dat allemaal een beetje vaag. Als u er nu op terugkijkt, ook met uw betrokkenheid vanaf januari, was dat een manco dat destijds binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig was?

Mevrouw Roetering: Daarbij spelen veel elementen een rol. Enerzijds zijn er de personele wisselingen. Anderzijds moet de rol van de accountmanager scherp gedefinieerd worden, net als de rol van de lijnafdeling en de rol van de afdeling Bedrijfsvoering. Voor de Expeditie Venlo hadden we niet een centrale afdeling Bedrijfsvoering, maar hadden de directies eigen bedrijfsbureaus. Daar bevond zich een deel van de expertise. Door die expertise te centraliseren en ook uitwisselbaar te maken, versterk je de expertise. Dan kun je ook constateren dat problemen zich ook bij andere directies en bij andere afdelingen voordoen. Die kun je dan met elkaar verbinden.

De heer Aerts: Oké, dank u wel. Dat waren mijn vragen. Ik geef graag het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Het verhoor wordt voortgezet door de heer Heerschop.

De heer Heerschop: Mevrouw Roetering, ik wil het eerst met u hebben over het ingrijpen van de gemeente. Eind 2008 is de gemeente Venlo intensief betrokken binnen diverse overleggen om na te denken hoe Wel.kom financieel gezond kan worden gemaakt. In de zomer van 2009 waren de problemen zo acuut geworden, dat de gemeente het initiatief heeft genomen. De gemeente heeft zelfs het initiatief naar zich toegetrokken en 1,1 miljoen euro beschikbaar gesteld, waarvan 0,5 miljoen euro als krediet. Heeft volgens u de gemeente tijdig ingegrepen?

Mevrouw Roetering: Ik heb daar heel veel over nagedacht. Dat is iets wat je vanaf het begin van het dossier bezighoudt. Ik weet niet wat het effect zou zijn geweest als al veel eerder was ingegrepen. Voor mij geldt dat het najaar 2008 echt een cruciaal moment is geweest wat we voorbij hebben laten gaan. Als ik daar zelf op terugkijk, betreur ik ook mijn eigen rol daarin. Ik denk weleens: was ik toen maar dieper in de stukken gedoken. Er zaten weliswaar mensen bij die meer expertise hadden en die dat hadden kunnen vragen, maar ik betreur nog steeds dat ik toen niet dieper in hun dossier ben gedoken. Of de uitkomst heel anders was geweest, weet ik niet. Maar we waren er wel eerder bij geweest en dan hadden we wat minder tijd verloren. Maar dat is mijn beeld op dat dossier, vanaf het moment dat ik aanwezig was. Ik ben in juni 2008 in dienst getreden en in september/oktober ben ik heel zijdelings betrokken geraakt bij het dossier. Maar voor mij geldt nog steeds dat de vraag om een voorschot op de subsidie in het najaar 2008 naar mijn mening, bij ons als gemeente, meer alarmbellen had moeten laten afgaan en had moeten leiden tot een diepgaander onderzoek.

De heer Heerschop: Dat is helder. Begin 2009 wordt een interim-directeur aangesteld. Hoeveel vertrouwen was er in die interim-directeur bij de gemeente voor zover u kunt beoordelen?

Mevrouw Roetering: Als ik kijk naar mezelf: ik stond aanvankelijk neutraal tegenover de interim-directeur. Ik kende haar niet. Ik had haar een keer meegemaakt als mediator bij een gesprek tussen twee oud-directeuren. Ik stond er dus neutraal tegenover. Ik dacht: ik kijk er wel wat er gebeurt. Zij leverde al heel snel een plan van aanpak voor de transformatie van Wel.kom. Daarin zat een haarscherpe analyse van de situatie. Ze had ook eigenlijk een heel duidelijk plan van wat ze wilde gaan doen. Het wekte bij mij in ieder geval vertrouwen op. Ze had goed in beeld wat er aan de hand was en haar plan van aanpak was adequaat. Ik was van mening dat het kon

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

werken. Dat is de volgende stap natuurlijk: gaat het ook werken? Maar in eerste instantie, in februari of maart, toen ze het plan opleverde en er met ons over sprak, had ze mijn vertrouwen.

De heer Heerschop: En als we kijken naar het tempo waarin de verandering, zeg maar de sanering, plaatsvond binnen Wel.kom. Hoe kijkt u daar tegen aan?

Mevrouw Roetering: In eerste instantie ging dat goed. Eind april kregen we de rapportage van het eerste kwartaal. Zij heeft ook wat tijd nodig gehad om die rapportages op te zetten en om zaken in beeld te brengen. In die rapportage zag ik dat zij de eerste resultaten boekte en in het eerste kwartaal de kosten wist te drukken en een vorm van winst wist te maken. Het was weliswaar nog niet helemaal wat nodig was, maar kon goed voorstellen dat, als je pas zes weken bezig bent, je niet een heel kwartaal kunt goedmaken. Dus, ze zette daar heel heldere eerste stappen. Daarna heb ik haar gevraagd: hoe staat het met het Doe Mee-traject? Zij riep wel dat we ermee gingen stoppen, maar ik zag geen concrete acties en dat vond ik heel zorgelijk. Toen had ik al wat twijfels, het was een van de vrij forse kostenposten. Daar moet je snel in ingrijpen om de kosten te drukken. Toen vroeg ik me voor de eerste keer af: gaat dat nou wel lekker?

De heer Heerschop: Hebt u dat met haar besproken?

Mevrouw Roetering: Ja.

De heer Heerschop: Maar u kreeg twijfels. Gaat u verder.

Mevrouw Roetering: Ja, ik kreeg mijn twijfels, omdat er geen actie ondernomen werd bij Doe Mee. Want ik wist ook van mijn collega's in de gemeente dat zij nog niets vernomen hadden. Zij gingen ervan uit dat het contract gewoon werd uitgevoerd. Ik vond: neem nou actie, doe iets. Dat werd gaandeweg erger. We bleven vragen wat er nu met Doe Mee zou gebeuren, omdat er niets gebeurde. In het eerste plan van aanpak was sprake van een bedrag van de gemeente om die sanering mogelijk te maken. Op zich kan ik me er iets bij voorstellen dat je voor een sanering middelen nodig hebt. De onderbouwing van de middelen was echter beperkt. Daarom stelden wij als gemeente enkele kritische vragen, ook omdat we wisten dat we een dergelijk bedrag niet zomaar konden verstrekken. Ook daar antwoordde zij zeer moeizaam op. Ook vragen of ook de gemeente Roermond wilde meedoen, werden moeizaam en ontwijkend beantwoord. Toen begonnen de twijfels te komen of zij daadwerkelijk daadkrachtig genoeg was.

De heer Heerschop: Oké. Op een bepaald moment komt er een besluit om in ieder geval het faillissement van Wel.kom te voorkomen. Wanneer heeft de gemeente besloten om Wel.kom niet failliet te laten gaan?

Mevrouw Roetering: Dat zou ik niet exact kunnen zeggen, moet ik heel eerlijk zeggen. Dat is een groeitraject geweest. Dat heeft heel erg heen en weer gewiebel. Ik constateerde in juli, vlak voor mijn zomervakantie, dat ze er financieel bijzonder slecht voor stonden en dat ze failliet zouden gaan. Vanaf dat moment zijn we in de gemeente bezig geweest met te onderzoeken wat de beste oplossing is: faillissement of doorgaan. Daarvoor hebben we in de zomervakantie externe capaciteit ingehuurd. We merkten dat het dossier zo veel tijd ging kosten en om zo veel expertise vroeg dat we gewoon zelf niet meer in staat waren om alle scenario's gedetailleerd uit te werken en op een rijtje te zetten. Want we hadden de behoefte om de scenario's eens goed naast elkaar te zetten. Ik denk dat we ergens begin september definitief gezegd hebben dat we ermee door zouden gaan. Maar dat is een proces geweest waarin regelmatig

Verlag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

getwijfeld is. Ook omdat je telkens weer op nieuwe dingen stuitte en telkens weer nieuwe feiten in de afwegingen werden betrokken.

De heer Heerschop: U bent een financieel persoon. Als u financieel naar deze zaak kijkt, is het dan een verstandige beslissing geweest?

Mevrouw Roetering: Eh, ja. Ik aarzel, niet omdat ik het niet weet, maar omdat het inderdaad een enorm ingewikkelde financiële afwikkeling is geweest. We hebben beide situaties naast elkaar gezet, ook financieel, en we kwamen ongeveer even duur uit. Dat betekent dat het financieel niet uitmaakt of je het bedrijf failliet laat gaan of niet. Vervolgens hebben we heel zwaar allerlei andere belangen gewogen. Wat voor mij in het hele proces heel essentieel is geweest, is dat alle belangen op een rijtje moeten worden gezet en dat je die altijd allemaal expliciet moet meewegen. Want voor mij is het niet alleen een financiële afweging. We hebben het niet over een koekjesfabriek, maar over een maatschappelijke instelling. Er spelen de bredere belangen mee. Het is ook niet een product dat je snel even ergens anders inkoopt. Zo simpel lag het allemaal niet. Dat hebben we allemaal heel expliciet meegewogen. Dan kom je uiteindelijk tot de conclusie dat je als gemeente vindt dat je dit niet failliet moet laten gaan.

De heer Heerschop: Ik hoor u zeggen dat de continuïteit van dienstverlening zwaar meegewogen heeft. Waren er nog andere zaken die meegewogen?

Mevrouw Roetering: Continuïteit van dienstverlening, werkgelegenheid en ook het financiële aspect zijn heel duidelijk meegewogen. Je moet ook het belang van de overige burgers meewegen die belastinggeld in zo'n instelling stoppen. Terwijl we ook in onzekerheid waren of we met een faillissement in staat waren om de dienstverlening weer snel op poten te zetten in de kwaliteit die we voor ogen hadden.

De heer Heerschop: Dank u wel. Ik wil ook met u spreken over de rolinvulling van raad en college. Hoe is naar uw gevoel de invulling geweest van raad en college en de organisatie zelf? En hoe verhoudt zich dat tot een ingrijpen van de gemeente in het najaar van 2009?

Mevrouw Roetering: Voor de zomer was wethouder Lamers op de hoogte van het dossier. Hij wist wat er speelde. Ook in de discussies over het eerste plan van aanpak en de bijdrage die toen gevraagd werd, hebben wij hierover zeer uitgebreid met de wethouder gesproken. De wethouder heeft ook een aantal keren overleg had met de raad van toezicht en met de interim-bestuurder. Wij constateerden daarbij telkens, zowel ambtelijk als ook de wethouder, dat de antwoorden die wij kregen niet bevredigend waren. Ze gaven dan ook geen aanleiding om dat bedrag zonder meer aan de raad te vragen. Want we hadden geen goed zicht op wat met dat geld zou gaan gebeuren. Dus vanaf eigenlijk voorjaar 2009 is de wethouder er zeer intensief bij betrokken geweest. En ook in de zomer en na de zomer is de wethouder zeer intensief betrokken geweest bij de afwegingen om de instelling wel of niet failliet te laten gaan. Er is ook een aantal keren met de raad gecommuniceerd over waar we mee bezig zijn en dergelijke. Dat gebeurde wel in beslotenheid. Want dat speelde binnen onze ambtelijke organisatie. Wij wilden het onderwerp vooral buiten de pers houden. Want als je eenmaal zegt dat een stichting failliet gaat, is het bijna een self-fulfilling prophecy. Dan gaat het ook failliet. Dat wilden we voorkomen. We moesten dus zeer omzichtig handelen in het belang van de stichting Wel.kom zelf om te voorkomen dat het geheel zou afglijden naar niets en dat alle kansen om dat te voorkomen om zeep werden geholpen. Daarom is op een gegeven moment gekozen voor een besloten commissievergadering. Daarin werd in alle openheid verteld hoe de zaak ervoor stond.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Vervolgens kwam er een raadsvergadering, waarin het besluit gevallen is om het geld toe te kennen.

De heer Heerschop: Ik hoor u eigenlijk zeggen dat iedereen op het juiste moment zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. Is het correct als ik het zo samenvat? Of zegt u dat dat toch iets genuanceerder ligt?

Mevrouw Roetering: Voor mij wel in de fase van het ingrijpen. Ik vraag me wel af of de raad voldoende gekeken heeft naar de rapporten van Berenschot en de uitkomsten daarvan. De raad is geïnformeerd via een RIB (raadsinformatiebrief). Ik kan me voorstellen dat de raad daar nog uitgebreid over heeft gediscussieerd, maar ik kan er weinig over terugvinden dat er in de raad uitgebreid over gesproken is en dat de raad gevraagd heeft om uitgebreidere rapportages over hoe het verder moest met Wel.kom. Naar mijn mening zijn de rapporten van Berenschot niet meer dan voor kennisgeving aangenomen. Er is wel gezien dat de slecht ging, maar men zag ook dat er actie werd ondernomen en dacht dus dat het wel goed zou komen. Daar had de raad wel wat dichter op kunnen zitten.

De heer Heerschop: Dat is interessant, want u gaf zelf eerder aan in uw betoog dat u de documenten van Berenschot gelezen heeft en dat u, pas toen u er diepgaander in ging lezen ... Ik zit dan een beetje in een spagaat als u zegt dat de raad beter had moeten reageren op de rapporten van Berenschot.

Mevrouw Roetering: Ja, maar ik had verwacht dat een aantal specialisten in de raad die rapporten wel diepgaander zou hebben gelezen. Dat had ik ook verwacht van mijn collega's. Dan hadden er misschien ook meer collega's aan de bel getrokken. Ik verwacht niet dat alle raadsleden die rapporten diepgaand gaan bestuderen. Maar ook in de raad zitten mensen met kennis van zaken. Ze hadden op zijn minst kritische vragen kunnen stellen aan de wethouder. Of hij het wel zeker wist dat het allemaal op orde was. Het staat er wel, maar hoe gaat u dat monitoren en volgen? Dat hadden ze moeten vragen.

De heer Heerschop: Oké. Hoe ziet u op dit moment de rol van de gemeente ten opzichte van Wel.kom?

Mevrouw Roetering: Wij zijn zeer intensief betrokken bij Wel.kom. Er zijn heel heldere afspraken gemaakt naar aanleiding van het besluit. Wij ontvangen wekelijks liquiditeitsprognoses en bespreken maandelijks op ambtelijk niveau de maandrapportages die wij krijgen. En één keer per kwartaal is er een bestuurlijk overleg. Dus we zijn zeer nauw betrokken. Ook bij bijzondere zaken worden wij door Wel.kom nauw betrokken.

De heer Heerschop: Dank u wel. Dan komen we op de bedrijfscultuur binnen de gemeente. Als u kijkt naar de bedrijfscultuur binnen de gemeente, hoe zou u die duiden?

Mevrouw Roetering: Als we kijken naar het dossier Wel.kom, dan is dat een heel open en professionele relatie geweest. Richting bestuurders is er door de ambtelijke organisatie zeer professioneel geadviseerd vanuit een goede kennis van zaken en dergelijke. Er is getracht om zo zuiver mogelijk alle zaken in beeld te brengen en de wethouder zo breed mogelijk te informeren over wat wij wisten en konden weten. Ik heb dat als heel goed en heel bijzonder ervaren. Ook omdat iedereen zich ervan bewust was dat het een heel riskant dossier was. Niet alleen omdat het politiek gevoelig lag, maar ook omdat je wist dat de belangen voor heel veel mensen heel groot waren. Je wist ook dat je daar fouten in kon maken. Er is altijd gezegd dat je

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

fouten kon maken. Dat was ook toegestaan, want het blijft mensenwerk. Om die reden hebben er ook altijd verschillende mensen aan tafel gezeten, zodat er ook met een onafhankelijke blik en met wat meer afstand naar de zaak gekeken werd. Daarmee werd voorkomen dat je in een soort koker terecht komt en gaat denken: het zal wel kloppen. Ik heb dat als zeer vruchtbaar en zeer positief ervaren.

De heer Heerschop: Oké. Er is ook een gemeentelijke reorganisatie gaande de Expeditie Venlo. Die is op 1 januari 2008 ingezet. Als u kijkt in relatie tot dit dossier, heeft dat dan toegevoegde waarde gehad en kunt u dat onderbouwen?

Mevrouw Roetering: Ja, voor mij geldt dat de Expeditie Venlo heel hard werkt aan het op professionele en transparante wijze adviseren aan directie en bestuur. Dat betekent dat je vanuit onze vakkennis adviezen kunt geven aan het bestuur. Uiteindelijk beslist altijd het college. Maar het is wel belangrijk dat de lezer ook met alle feiten op tafel een beslissing kan nemen. De Expeditie Venlo heeft ervoor gezorgd dat het bestuur onafhankelijk en professioneel wordt geadviseerd. Ook als er zaken zijn die het bestuur misschien liever niet wil horen, omdat haar dat politiek niet goed uitkomt. Dat is in het ambtelijk apparaat geen afweging. We geven aan wat wij vanuit onze professie belangrijk vinden. Dat moet op tafel komen bij het bestuur. Het is vervolgens aan het bestuur om te kiezen wat het daarmee doet. Maar wij geven onze adviezen en onze inzichten mee. Dat vind ik een heel belangrijk aspect van echt professioneel adviseren. Daar wordt ook heel veel aandacht aan besteed, zowel aan de directietafel, als in het afdelingshoofdenoverleg en nog verder in de organisatie: wat is nu professioneel adviseren? Wat moet je doen, als je ergens tegenaan loopt of als je merkt dat de dingen niet goed gaan? Daarin zit ook een cultuur van veiligheid. Als je dingen opmerkt, waarvan je weet dat het bestuur ze niet prettig vindt, dan moet jij niet als een boodschapper de schuld krijgen, maar dan moet daar op een fatsoenlijke manier mee omgegaan worden. Dat geldt ook voor het omgaan met fouten. Want mensen maken fouten. Dus moeten we vooral leren van de fouten en mensen er niet heel hard op afrekenen. Je moet ze aanspreken op dingen die ze hadden kunnen weten en in het vervolg anders moeten doen. Vervolgens moet je met elkaar weer verdergaan. Daardoor ontstaat er een vorm van veiligheid. Dan durf je ook te adviseren en durf je dingen te vertellen.

De heer Heerschop: Heel duidelijk, dank u. Ik heb nog een laatste vraag over u in uw rol als controller. Kunt u, u gaf het eigenlijk al een beetje aan in uw laatste antwoord, op dit moment en kon u in het verleden ongevraagd, actief een interventie plegen en zeggen dat het ergens niet goed gaat? Dan praat ik over uw rol als controller met name in relatie tot de kwestie Wel.kom. Hoe hebt u dat daar ten uitvoer gebracht?

Mevrouw Roetering: Ja, ik heb altijd, en dat kan ik nog steeds, ook in dat dossier, de mogelijkheid gehad om te adviseren als ik dat nodig vond, om dingen op tafel te brengen die ik belangrijk vond. Dat is voor mij ook heel essentieel als concerncontroller. Dat is altijd een wat kwetsbare positie, want je bent vaak de laatste die moet roepen dat het echt niet kan. Die rol moet iemand spelen, maar je moet je wel beschermd weten als je zegt dat het niet kan. Dan moeten mensen niet gaan zeggen: daar heb je haar weer, dat willen we niet horen. Dat heeft altijd gekund en dat heb ik ook altijd gedaan.

De heer Heerschop: Heel helder. Dank u wel. Ik geef nu het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog commissieleden die aanvullende vragen hebben?

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

De heer Aerts: Voorzitter, ik zou graag nog terug willen komen op de financiële positie van Wel.kom en de momenten waarop de gemeente daar kennis van heeft kunnen nemen. Ik wil het specifiek hebben over de behandeling van de jaarrekening 2007. Kent u de jaarrekening? Hebt u die zelf gelezen?

Mevrouw Roetering: Ik heb de jaarrekening gezien, maar ik ben niet bewust betrokken geweest bij de behandeling ervan. Dat heeft vooral gespeeld medio 2008. Toen was ik nog niet echt betrokken bij het dossier. Ik heb de jaarrekening wel gezien. Ik heb hem ook in mijn dossier zitten. Maar ik heb hem niet uitgebreid bestudeerd. Het is mij ook niet gevraagd.

De heer Aerts: In de jaarrekening staat een aantal zaken dat ook een niet zo erkende lezer als de concerncontroller moet zijn opgevallen. Een van de belangrijkste zaken in mijn ogen is dat er in de jaarrekening staat, het bedrijfsresultaat is eigenlijk fors negatief, dat het met incidentele baten wordt goedge maakt. Zouden er dan niet bij de gemeente bellen moeten gaan rinkelen? Een dergelijk signaal mag toch niet genegeerd worden?

Mevrouw Roetering: Ja, dat klopt. En in die zin had dat ook, gecombineerd met het verzoek om geld in verband met liquiditeitsproblemen, tot nader onderzoek moet leiden, voordat het geld toegekend werd. Maar ik ben er niet uitgebreid bij betrokken geweest. Ik heb de behandeling van de jaarrekening ook niet uitgebreid gevolgd. Ik heb er later wel naar gekeken en toen geconstateerd dat het wel logisch was dat er in 2008 zo'n fors verlies was ontstaan.

De heer Aerts: U hebt zojuist gezegd dat de lijnafdeling in staat moet zijn om dat soort financiële stukken te beoordelen. Denkt u dat, terugkijkend naar de jaarrekening 2007, de afdeling in 2008 inderdaad de kennis en kunde in huis had om de jaarrekening op een goede manier te interpreteren?

Mevrouw Roetering: Ik moet nu een inschatting gaan maken voor anderen. Dat vind ik best lastig. Toen de jaarrekening 2007 en de liquiditeitsvraag aan de orde waren, waren er – ook op hoog niveau – mensen met voldoende kennis betrokken om in ieder geval te signaleren dat er iets raars in zat. Dat zou aanleiding moeten zijn geweest om er nog eens beter en dieper naar te kijken.

De heer Aerts: Hoe ziet u daarbij de rol van de directeur Bedrijfsvoering met zijn kennis van zaken? Wat had hij met die uitkomsten kunnen doen?

Mevrouw Roetering: Naar mijn mening, maar dat is mijn mening over een ander, had hij dat inderdaad moeten zien en had hij moeten signaleren dat hier iets raars aan de hand was.

De heer Aerts: Dat is een duidelijke constatering. U zegt dat de raad wat dichter op het dossier had kunnen zitten na de rapporten van Berenschot en het RIB. Is de raad daarbij de enige of had de gemeentelijke organisatie of het bestuur scherper moeten lezen, zodat duidelijk was geworden wat er nu echt in die rapporten stond over de bedrijfsvoering van Wel.kom?

Mevrouw Roetering: In 2008 en 2009 is de betrokkenheid ambtelijk en ook bestuurlijk heel intensief en goed. Ook op een voldoende hoog niveau, want er is redelijk opgeschaald naar de directie. Ook naar aanleiding van de hele discussie, begin 2008, over dat dingen niet lekker liepen. Toen is er ook opgeschaald naar de directeur Bedrijfsvoering.

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

Ik vind het verder heel moeilijk gissen of mensen toen zaken voldoende gezien hebben of niet. Ik constateerde net al dat er in ieder geval in de jaarrekening 2007 zaken over het hoofd gezien zijn. Maar de betrokkenheid, ambtelijk, was redelijk intensief enzovoort. Ik kan niet overzien waarom een aantal zaken niet gesignaleerd is. Het bestuur heeft ook altijd aangehaakt, de wethouder heeft het onderwerp altijd op zijn agenda gehad.

De heer Aerts: Voorzitter, nog twee laatste vragen. In de periode toen het echt hachelijk werd, herfst 2009, toen waren er ook verkiezingen in aantocht. Denkt u dat de keuzes die toen gemaakt zijn rondom het in de lucht houden van Wel.kom en andere zaken, beïnvloed zijn door de aanstaande verkiezingen?

Mevrouw Roetering: Politiek kan ik dat niet duiden, daar ben ik heel eerlijk in. Ik ben heel nauw betrokken geweest bij de ambtelijke advisering en daar heeft dat geen rol gespeeld. We hebben echt vanuit onze professionaliteit heel zakelijk alle zaken en belangen op een rijtje gezet en die ook zakelijk voorgelegd aan het bestuur. Of het bestuur daar politiek mee omgegaan is, kan ik niet duiden. Dat weet ik gewoon niet. Ik weet wel hoe wij er ambtelijk mee zijn omgegaan. We hebben ambtelijk alles zo helder en zo scherp mogelijk op papier gezet en ook zo voorgelegd aan het bestuur. Daarbij hebben de verkiezingen geen rol gespeeld. Wel de druk die daaruit voorkomt. Inderdaad, wij hebben ambtelijk gewoon professioneel ons werk gedaan.

De heer Aerts: U weet dat er mensen andere signalen hebben afgegeven, over de keuzes die gemaakt konden worden. Als u nu terugkijkt op de besluiten die toen genomen zijn, denkt u dan altijd dat de juiste beslissing genomen is om de raad te vragen voor extra geld en de saneringsoperatie rond Wel.kom zo in te zetten in plaats van aan te sturen op een faillissement?

Mevrouw Roetering: Ja, ik sta nog steeds achter de beslissing.

De heer Aerts: Voorzitter, een laatste vraag. In de zomer van 2009 was het proces bij Wel.kom nogal intensief, ambtelijk en bestuurlijk. Kunt u aangeven welke personen bij de gemeente daar intensief bij betrokken waren, in de maanden van mei tot en met september?

Mevrouw Roetering: Vanuit de gemeente zijn dat vooral geweest mevrouw Van Horck, ikzelf, mevrouw Van Aldewegen, mevrouw Joosten ... Dat is het ambtelijke verhaal geweest.

De heer Aerts: Ik neem aan dat de verantwoordelijk portefeuillehouder net zo intensief heeft deelgenomen.

Mevrouw Roetering: De heer Lamers was er net zo intensief bij betrokken en ook de directie was op de hoogte van wat er speelde. Maar zij had veel minder intensieve contacten.

De voorzitter: Dank u wel. We zijn nu aan het einde gekomen aan het verhoor. Ik wil u graag nog in de gelegenheid stellen om suggesties en verbetermogelijkheden te doen dan wel aanvullende vragen te stellen.

Mevrouw Roetering: Wat ik zelf belangrijk vindt, is dat we naar aanleiding van dit onderzoek geen overhaaste conclusies moeten trekken over wat er nu moet gebeuren. Als ik terugkijk naar het hele traject, dat geldt dan voor het dossier waar ikzelf mee te maken had, maar ook voor het op afstand plaatsen van instellingen, dan is het eigenlijk een leerproces geweest. Er is op een gegeven moment geconstateerd dat een heel

Verslag van de hoorzitting Wel.kom op 17 juni 2010

grote overheid die alles zelf doet, niet goed werkt. Toen is er nieuw public management gekomen om zaken op afstand te plaatsen. In mijn ogen hebben we met elkaar te weinig gesignaleerd dat het experimenteel was en dat je er daardoor dus dicht op moet zitten. Want iedereen propageerde dat het goed was, ook landelijk. Overal werd gepropageerd dat het op afstand plaatsen goed was en dat daardoor alles beter werd. We constateren nu dat er dingen niet goed gegaan zijn. Ik zou het heel verstandig vinden om in de volgende fase te bekijken wat het dan wel is en wat dat betekent. We moeten de tijd nemen om opnieuw te gaan experimenteren. We moeten niet heel rigoureuus en zwart-wit zeggen: we moeten het nu maar zus of zo doen. Laten we met elkaar afspraken maken over hoe we zaken monitoren en hoe we het inderdaad anders aanpakken. We moeten in alle rust gaan kijken hoe het beter kan. Ik ben heel bezorgd dat men er heel dicht op gaat zitten en dat er heel veel rapportages verschijnen. In mijn ogen is dat ook niet direct de oplossing. Laten we met elkaar kijken wat de goede dingen zijn geweest van het op afstand plaatsen en hoe wij er als gemeente ook in het vervolg van kunnen leren. Ook moeten we kijken naar hoe de ambtelijke organisatie en de raad op een goede manier sturing kunnen geven aan het op afstand plaatsen van de organisaties. Overigens blijf ik nog steeds voorstander van het op afstand plaatsen van een aantal zaken, omdat je het als heel grote overheid ook niet redt.

De voorzitter:

Dat was een helder advies aan ons. Dank u wel. We zijn aan het eind gekomen van de openbare verhoren. Dank u wel voor uw inbreng.